T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

P. RODE "12 ETÜT" METODUNDA KARŞILAŞILAN ZORLUKLARIN İNCELENMESİ VE BU ZORLUKLARA YÖNELİK ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN BELİRLENMESİ

YELDA HEPÇAKAR

TEZ DANIŞMANI
PROF. AMİNBAY SAPAYEV

EDİRNE 2013

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YAYLI ÇALGILAR SANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yelda HEPÇAKAR tarafından hazırlanan **"P. RODE 12 ETÜT METODUNDA KARŞILAŞILAN ZORLUKLARIN İNCELENMESİ VE BU ZORLUKLARA YÖNELİK ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN BELİRLENMESİ"** konulu YÜKSEK LİSANS Tezinin sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin 12. maddesi uyarınca 10.06.2013 Pazartesi günü saat 14:00'te yapılmış olup, tezin ..... Kabul edilmesine ..... OYBİRLİĞİ/~~OYÇOKLUĞU~~ ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Süleyman Sırrı GÜNER	Kabul edilmesine	
Prof. Aminbay SAPAYEV (Danışman	Kabul edilmesine	
Prof. Eldar İSKENDEROV	Kabul edilmesine	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında " Kabul edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10004194
Yazar Adı / Soyadı	YELDA HEPÇAKAR
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 27362025298
Telefon	5554161003
E-Posta	yeldahepcakar@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	P. Rode "12 Etüt" Metodunda Karşılaşılan Zorlukların İncelenmesi ve bu Zorluklara Yönelik Çalışma Yöntemlerinin Belirlenmesi
Tezin Tercümesi	Examining The Difficulties Faced İn 12 Study Method and Determining The Study Techniques Against These Difficulties
Konu	Müzik
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	
Anabilim Dalı	Müzik Anasanat Dalı
Bilim Dalı	Müzik Sanat Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2013
Sayfa	93
Tez Danışmanları	PROF. AMİNBAY SAPAYEV 99031042592
Dizin Terimleri	Romantik Dönem=Romantic Period ; Yay teknikleri=Bow techniques ; Keman=Violin
Önerilen Dizin Terimleri	Metot = Method P. Rode = P. Rode
Kısıtlama	36 ay süre ile 24.06.2016 tarihine kadar kısıtlı

Tezimin Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi tarafından çoğaltılması veya yayımının tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.
NOT: (Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.)

24.06.2013

İmza:.....

Tezin Adı: “P. Rode "12 Etüt" Metodunda Karşılaşılan Zorlukların İncelenmesi ve bu Zorluklara Yönelik Çalışma Yöntemlerinin Belirlenmesi''

Hazırlayan: Yelda HEPÇAKAR

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, P. Rode 12 etüt kitabında öğretici davranışların belirlenmesi, etütler içerisinde karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve bu zorlukların aşılmasını destekleyen etütlerin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada bir evren ve bir örneklem bulunmaktadır.

Araştırmanın ana problemi "P. Rode 12 Etüt Kitabında Karşılaşılan Zorluklar ve bu Zorlukların Çözümüne Yönelik Çalışma Yolları Nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Araştırmada biçim incelemesine dayalı bir genel tarama modeli ve partisyon incelemesi içeren niteliksel araştırma yöntemine yer verilmektedir.

Araştırmanı sonunda, P. Rode "12 Etüt" metodu incelenmiş olup zorluklara yönelik çeşitli bestecilerin metotlarından faydalanılarak teknikleri destekleyici etütler ve bu etütlerin nasıl çalışılması gerektiğine dair araştırmacı tarafından görüşler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: P. Rode, Romantik Dönem, Keman, Metot, Yay Teknikleri

Name of Thesis:" Examining The Difficulties Faced İn 12 Study Method and Determining The Study Techniques Against These Difficulties”

Prepared by: Yelda HEPÇAKAR

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the instructor behaviors in P. Rode 12 study book, establishing the difficulties occured in the studies and finding studies that help overcome these difficulties. In parallel with this purpose, there is a population and sample in the study.

Main problem of the study was determined as ‘what are difficulties faced in P. Rode 12 study book and the study methods aimed at these difficulties?’ A general scanning model basing semblance research and musical score research is included in the study.

At the end of the study, ‘P. Rode 12 study’ method was studied, some supportive studies profitted by several composer were offered and ideas on how these studies must be worked were offered by researcher .

Key Words: P. Rode, Violin, Romantic Period, Method, Bow Techniques.

TEŞEKKÜR

Bu araştırma süresince bana destekleri ile sürekli yardımcı olan danışmanım Prof. Aminbay SAPAYEV'e, keman eğitimimde bana sürekli yardımcı olan rahmetli hocam Doç. Zuhra MANSUROVA' ya, başta Konservatuar Müdürümüz Prof. Süleyman Sırrı GÜNER' e, büyük bir sabırla maddi, manevi yanımda olan ailem' e ve son olarak destekleri ve yardımları ile yanımda olan Gürkan TAŞÇI' ya ve Sela Can DÖKMECİ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Özet i

Abstract ii

Teşekkür iii

İçindekiler iv

Örnekler Listesi ix

Tablolar Listesi xii

BÖLÜM I

GİRİŞ 1

1.1 Problem 4

1.1.1 Alt Problemler 4

1.2 Amaç 4

1.3 Önem 5

1.4 Sayıltılar 5

1.5 Sınırlılıklar 5

1.6 Tanımlar 5

1.7 Benzer Nitelikte Yapılmış İlgili Araştırmalar 9

BÖLÜM II

YÖNTEM..... 17

2.1 Araştırma Modeli..... 17

2.2 Evren ve Örneklem 17

2.3 Verilerin Toplanması ve Çözümü..... 17

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR 18

3.1 Birinci Alt Problem, Kemanın Tarihsel Gelişimi..... 18

3.2 İkinci Alt Problem, Müzikal Açıdan Romantik Döneme Genel Bir Bakış ... 21

3.3 Üçüncü Alt Problem, P.Rode'un Yaşamı ve Eserleri 25

3.4 Dördüncü Alt Problem, Keman Eğitiminde Etütlerin Yeri ve Önemi..... 28

3.5 Beşinci Alt Problem,P.Rode Etüt No: 1 'in Hedef Davranışları..... 30

3.5.1 P.Rode Etüt No: 1 'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 31

3.6 Altıncı Alt Problem, P.Rode Etüt No: 2'nin Hedef Davranışları 35

3.6.1 P.Rode Etüt No: 2'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 36

3.7 Yedinci Alt Problem, P.Rode Etüt No: 3'ün Hedef Davranışları..... 38

3.7.1 P.Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 39

3.8 Sekizinci Alt Problem, P.Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışları..... 40

3.8.1 P.Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 42

3.9 Dokuzuncu Alt Problem, P.Rode Etüt No:5'in Hedef Davranışları..... 44

3.9.1 P.Rode Etüt No:5'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 45

3.10 Onuncu Alt Problem, P.Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranışları 47

3.10.1 P. Rode Etüt No:6' nın Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 49

3.11 On birinci Alt Problem, P. Rode Etüt No: 7'nin Hedef Davranışları 51

3.11.1 P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 52

3.12 On ikinci Alt Problem, P. Rode No:8'in Hedef Davranışları 56

3.12.1 P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 58

3.13 On üçüncü Alt Problem, P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışları 59

3.13.1 P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 61

3.14 On dördüncü Alt Problem, P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranışları 65

3.14.1 P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 67

3.15 On beşinci Alt Problem, P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışları 69

3.15.1 P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 70

3.16 On altıncı Alt Problem, P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışları 78

3.16.1 P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 80

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER 84

KAYNAKÇA 86

EKLER..... 91

EK-1 P.Rode "12 Etüt" Metodu ve Seçilen Destekleyici Etütlerin Notalarının Cd Kopyası..... 92

ÖRNEKLER LİSTESİ

Örnek 1: P. Rode No:1 ölçü sayısı 1-9 . ……30

Örnek 2: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler..... 31

Örnek 3: Araştırmacı tarafından düzenlenen çift ses çalışması……32

Örnek 4: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler……..…..33

Örnek 5: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato çalışması.....34

Örnek 6: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 34

Örnek 7: Araştırmacı tarafından düzenlenen spikato çalışması 35

Örnek 8: P. Rode No:2 ölçü sayısı 1-6 35

Örnek 9: P. Rode Etüt No:2' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 36

Örnek 10: Araştırmacı tarafından düzenlenen kromatik ses çalışması 37

Örnek 11: P. Rode No:3 ölçü sayısı 1-18 38

Örnek 12: P. Rode Etüt No:3' ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 39

Örnek 13: P. Rode No:4 ölçü sayısı 1-11…… ... .……41

Örnek 14: P. Rode Etüt No:4' ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 42

Örnek 15: P. Rode No:5 ölçü sayısı 1-12 45

Örnek 16: P. Rode Etüt No:5' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 46

Örnek 17: P. Rode No: 6 ölçü sayısı 1-23 48

Örnek 18: P. Rode Etüt No:6' nın Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 49

Örnek 19: P. Rode No:7 ölçü sayısı 1-33 51

Örnek 20: P. Rode Etüt No:7' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 53

Örnek 21: P. Rode Etüt No:7' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 54

Örnek 22: P. Rode Etüt No:7' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 55

Örnek 23: P. Rode No:8 ölçü sayısı 1-20 57

Örnek 24: P. Rode Etüt No:8' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 58

Örnek 25: P. Rode No:9 ölçü sayısı 1-11 60

Örnek 26: P. Rode Etüt No:9' un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler.....61

Örnek 27: P. Rode Etüt No:9' un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 62

Örnek 28: P. Rode Etüt No:9' un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 64

Örnek 29: P. Rode No:10 ölçü sayısı 1-21 66

Örnek 30: P. Rode Etüt No:10'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 67

Örnek 31: P. Rode No:11 ölçüsüz (serbest çalım)..... 69

Örnek 32: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 71

Örnek 33: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato yay çalışması 72

Örnek 34: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato yay çalışması 73

Örnek 35: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 73

Örnek 36: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 75

Örnek 37: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler.....76

Örnek 38: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 77

Örnek 39: P. Rode No:12 ölçü sayısı 1-19 79

Örnek 40: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 80

Örnek 41: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler 81

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: P. Rode Etüt No:1'in Hedef Davranış Bulguları……..…31

Tablo 2: P. Rode Etüt No:2'nin Hedef Davranış Bulguları……..……36

Tablo 3: P. Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranış Bulguları……38

Tablo 4: P. Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranış Bulguları…….……41

Tablo 5: P. Rode Etüt No:5'in Hedef Davranış Bulguları…….45

Tablo 6: P. Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranış Bulguları……48

Tablo 7: P. Rode Etüt No:7'in Hedef Davranış Bulguları…….52

Tablo 8: P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranış Bulguları……..……57

Tablo 9: P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranış Bulguları……60

Tablo 10: P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranış Bulguları……..…66

Tablo 11: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranış Bulguları……..70

Tablo 12: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranış Bulguları……79

BÖLÜM I

GİRİŞ

Keman, Ortaçağ'dan günümüze değin gerek yapımı, gerekse icrası ve eğitimi ile müzik adamları tarafından merak edilen, hakkında birçok araştırma yapılan bir çalgı olmuştur. Kemanın ne zaman ve kimin tarafından bulunduğu ile ilgili yüzyıllardır farklı tezler öne sürülmüştür. Ancak hiçbirisi kesin olarak kanıtlanamamıştır.

Eldeki incelenen kaynaklar çerçevesinde yaylı sazlarda kullanılan yayın en ilkel biçimini, atı ilk evcilleştiren ve kuyruk kıllarını yay yapımında kullanan Asya toplumlarından olan Hintlilerde ve Perslerde görmekteyiz. Perslerin kullandığı yaylı saz olan *kemangah*'ta yay, parmaklar yardımı ile gerilerek tele sürttürülmesi ile ses elde ediliyordu. Yaylı sazların bir diğer atası olarak Araplar'ın çalgısı olan *rebab'*ı (rebec) söyleyebiliriz. Avrupa'ya Araplar tarafından getirilen rebeb; tek telli bir çalgıdır. Keman formunun ilk karakteristik özelliklerini taşıyan rebab'ın (rebec) geliştirilmesi ile zamanla modern kemanın bu günkü şeklini almasında büyük rol oynamış olan *viyol* (viol)' un ortaya çıkmasını sağladı.

Kaynaklar çerçevesinde bakıldığında keman kendisinden önceki atalarının gelişiminin sonucunda keman ilk olarak İtalya' da Juann Kerlion tarafından 1449 yılında yapılmıştır. Keman yayla çalınan 4 telli bir çalgıdır. Telleri, batı standardında Sol-Re-La-Mi şeklinde akord edilir ve en kalın sesi sol'dür.

Juann Kerlion'dan sonra Gaspare da Salo (1555-1610) yılları arasında yaşamış ve ilk keman yapım okulu kuran kişi olmuştur. Gaspare da Salo döneminde yaşamış Andrea ve Nicolo Amati kardeşler tarih içersinde keman yapım sanatında önemli bir yer edinmişlerdir. Andrea Amati'nin oğulları Antonio ve Girolamo ve Girolamo'nun oğlu Niccola İtalya'da yüz elli yıla yakın bir süre keman yapımında söz

sahibi olmuşlardır. Paganini Girolamo Amati'nin yaptığı bir kemana sahip olmuştur. Amati keman yapım okulunun diğer üyeleri Peter Andrew Guarnerius ve Antonıus Stradivarius'tür.

Kemanın tarihçesinden kısaca söz ettikten sonra çalışmanın bir diğer alt problemi olan romantik dönemin genel özelliklerinden bahsetmenin yerinde olacağı düşünülebilir. **Müzikte romantizm**, klasik dönemin kuralları ve katılığına tepki olarak ortaya çıktığı söylenebilir ve bu katı kuralcılığı yerini kaynağı insan ve doğa odaklı yeni bir sanat anlayışı benimsenmiştir. Romantik dönemde insan duygularının ve öznelliğinin ön plana çıkması, klasik dönemden farklı olarak daha yumuşak ve daha tutkulu bir anlatımın açığa çıkmasını sağlamıştır.

Müziğin halka inmesi ile müzikli eğlencelere giderek daha büyük bir ilgi duymaya başlayan kitleler, daha hafif, daha bütün halinde olan, daha az karmaşık müzik istemişlerdir. Bu bestecilerin etüt, caprice, lied, prelude ve mazurka, nocturne, romance, fantezi, vals, polonez gibi hem ulusal akımların hem de bireysel yaşantıların ifade edildiği daha kısa türlerle dinleyicilerin karşısına çıkmalarına ve beğeni kazanmalarını sağlamıştır.

Romantik dönem, çalgıların gelişimini tamamlaması ve çalgı üzerindeki teknik hakimiyetin artması ve bestecilerin çalgılarında yüksek hakimiyete sahip olmaları yazılan eserlerin oldukça güç ve gösterişli olmalarına sebep olmuş ve virtüözler dönemi olarak tarihte ayrıcalıklı bir yer edinmiştir. Bu sebeple konçerto formu dönem içerisinde önemli bir yer edinmiştir. Dönemin virtüöz bestecilerinden Ludwig van Beethoven, Carl Maria von Weber, Franz Schubert, Hector Berlioz, Robert Schumann, Franz Liszt, Frederic Chopin, Niccolo Paganini, Pieere Rode, Edward Grieg, Antonin Dvorak, Johannes Brahms, Richard Wagner, Modest Mussorgsky, Pyotr Tchaikovsky ve Rimsky Korsakov gibi isimleri ve daha bir çoğunu saymak mümkündür.

Bu dönemde çalıcıların çalgılarına hakim olmalarının beklenmesi en önemli özelliklerdendir. Gösterişli eserler, zor pasajlar, sola capriceler, zorlu konser etütleri dönemin izleyicileri tarafından, besteciler ve icracılardan beklenen isteklerindendir. Bu sebeple çalgı tekniklerinin ilerletilmesi ve bir sonraki kuşaklara aktarılması için birçok besteci çalışma metotları ve teknik ilerletici etütler yazmışlardır. Etüt teriminin kökeni Fransızca "*etude"* kelimesinden gelmektedir. Etüt çalışmaları çalgının ve çalıcının vazgeçilmez bir parçasıdır. İyi bir temeli olmayan çalıcıların, keman literatüründeki birçok eseri seslendirirken birçok zorlukla karşı karşıya gelmeleri kaçınılmazdır. Bu nedenle geçmişten günümüze birçok etüt parçaları yazılmış, bu parçalar bir araya getirilerek kitaplara dönüştürülmüştür.

Tarihteki ilk keman öğretim kitabı; Francesco Geminiani tarafından 18. yüzyılda yazılan *"keman çalma sanatı"* dır. Kitapta temel keman çalma becerilerine, parmaklara ve yay hareketlerine yer verilmiştir.

19. yüzyıl içersinde solo enstrüman icracılığının yükselen grafiği, gelişen besteciler ve çalıcılara yönelik zor pasajların yazılması, çalgı eğitiminin eğitsel temellere oturmaya başlaması, etüt ile ilgili çalışmaların artmasının nedenlerinden bazıları olduğu söylenebilir. 1795'de Paris konservatuvarı'nın kurulmuş olması da etüt çalışmalarına hız vermiştir. Nitekim bu okulda görev yapan kemancıların tamamı keman için etütler yazmışlardır. Burada görev yapan kemancılardan biride P. Rode'dir.

Sonuç olarak Keman öğretiminde alıştırmalar, etütler ve bunların uygulanmaları önemli faktörler arasında yer almaktadır. Yay teknikleri, pozisyonlar ve pozisyon geçişleri, çift sesler ve akorlar, triller gibi daha bir çok teknik, etütler ve alıştırmalar sayesinde öğrenilmektedir. Bu nedenle, keman öğretiminde kullanılan alıştırma ve etütler büyük önem kazanmaktadır. Bu cümleden yola çıkarak keman eğitiminde büyük bir yere sahip olan **"P. Rode 12 Etüt Metodunda Karşılaşılan Zorluklar ve bu Zorlukların Çözümüne Yönelik Çalışma Yolları Nelerdir?"**

soru cümlesi araştırma ana problemi olarak seçilmiş olup, bu çalışmaya başlandığı söylenebilir.

1.1 Problem

Bu araştırmanın problemi, **"P. Rode 12 Etüt Metodunda Karşılaşılan Zorluklar ve bu Zorlukların Çözümüne Yönelik Çalışma Yolları'** dır.

1.1.1 Alt Problemler

1. Birinci Alt Problem; Kemanın Tarihsel Gelişimi,
2. İkinci Alt Problem; Müzikal Açıdan Romantik Döneme Genel Bir Bakış,
3. Üçüncü Alt Problem; P. Rode' un Yaşamı ve Eserleri,
4. Dördüncü Alt Problem; Keman Eğitiminde Etütlerin Yeri ve Önemi,
5. Beşinci Alt Problem; P.Rode Etüt No: 1'in Hedef Davranışları,
6. Altıncı Alt Problem; P. Rode Etüt No: 2'nin Hedef Davranışları,
7. Yedinci Alt Problem; P. Rode Etüt No: 3'ün Hedef Davranışları,
8. Sekizinci Alt Problem; P. Rode Etüt No: 4'ün Hedef Davranışları,
9. Dokuzuncu Alt Problem; P. Rode Etüt No: 5'nın Hedef Davranışları,
10. Onuncu Alt Problem; P. Rode Etüt No: 6'nın Hedef Davranışları,
11. Onbirinci Alt Problem; P. Rode Etüt No: 7'nin Hedef Davranışları,
12. Onikinci Alt Problem; P. Rode Etüt No: 8'in Hedef Davranışları,
13. Onüçüncü Alt Problem; P. Rode Etüt No: 9'un Hedef Davranışları,
14. Ondördüncü Alt Problem; P. Rode Etüt No: 10'un Hedef Davranışları,
15. Onbeşinci Alt Problem; P. Rode Etüt No: 11'in Hedef Davranışları,
16. Onaltıncı Alt Problem; P. Rode Etüt No: 12'nin Hedef Davranışları' dır.

1.2 Amaç

Bu araştırmanın amacı, P. Rode 12 etüt metodunda öğretici davranışların belirlenmesi, etütler içerisinde karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve bu zorlukların aşılmasını destekleyen etütlerin belirlenmesidir.

1.3 Önem

Keman eğitiminin her düzeyinde, sol el ve sağ el tekniklerini içermesi sebebi ile "P. Rode 12 Etüt" metodunu incelemek için önemli bir kaynaktır. Kitabın içerdiği etütlerin çalıcıyı teknik yönden geliştirmesi, eklenen destekleyici etütlerle öğretilmek istenen tekniğin daha iyi pekiştirilmesi ve bu alanda yapılacak olan diğer çalışmalara yol gösterici olacağı için önem taşımaktadır.

1.4 Sayıltılar

P. Rode 12 Etüt metodu ve araştırmacı tarafından ortaya konan destekleyici etütler, çeşitli keman çalma tekniklerini öğrencilere kazandırmaya yardımcı olabilecek yapıdadır.

Araştırmanın örneklemi, evreni yansıttığı kabul edilmektedir.

Araştırmada kullanılan yöntem, araştırmanın konusuna, amacına ve araştırma ana sorusunun yanıtlanması bakımından uygundur.

Araştırma için ulaşılan kaynaklar ve elde edilen veriler yeterlidir.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırmanın hazırlandığı zamanda ulaşılıp taranan kaynak ve eserler ile, araştırmacı tarafından belirlenen destekleyici etütlerin bulunduğu, keman metotlarıyla ve *"P.Rode Twelve Etudes For The Violin, Edited by Leopold Lıchtenberg",* edisyonu ile sınırlandırılmıştır.

1.6 Tanımlar

Adagio: (İt.) Ağır başlı ve gösterişli bir deyiş ile.[1]

[1] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"

Allegro maestoso: (İt.) Çabuk ve görkemli bir deyişle.[2]

Allegro moderato: (İt.) Orta çabuklukta.[3]

Allegro risoluto: (İt.) Dayanıklı ve canlı bir çabuklukta.[4]

Andante: (İt.) Ağırca çalış. Sonat, senfoni v.b. Yapıtlarının ağır bölümünün adı.[5]

Andantino: (İt.) Andante'den hızlıca.[6]

Caprice: (Fr.) Geçici hevesi tanımlayan bir sözcük, serbest biçimde çalgı müziği türüdür.[7]

Concerto: (Fr.) Konçerto, çalgı müziği için bir beste türü.[8]

Detaşe: Detaşe kelimesi Fransızca kökenlidir. "bölünmüş, kıyılmış, küçük parçalara ayrılmış ve birbirine bağlı olmayan" şeklinde ifade edilmiştir. Detaşe en önemli temel yay tekniklerinden biridir. Her nota için ayrı bir yay kullanılır, yaylar arasında basınç değişikliği yapılmadan, notalar arasında boşluk olmadan, her yay diğeri başlayıncaya kadar kesintisiz devam etmektedir. Detaşe yayın tümünden, en küçük parçasına kadar herhangi bir bölümünde ve herhangi bir uzunluktaki tartımda

---

http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=2, (11.05.2012), s. 2.
[2] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=2, (11.05.2012), s. 3.
[3] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=2, (11.05.2012), s. 3
[4] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=2, (11.05.2012), s. 3.
[5] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=5, (11.05.2012), s. 5.
[6] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=A&syf=5, (11.05.2012), s. 5.
[7] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=C, (11.05.2012), s. 2.
[8] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü"
http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=C&syf=5, (11.05.2012), s. 5.

çalınabilir, detaşe tekniğinin karakterine uygun olan yayın ortası ile ucu arasında fakat ortaya yakın bir yerinde en kolay ve en belirgin biçimde elde edilir.[9]

Etüt: (Fr.) Yüksek bir yöntem sağlayıcı çalışma[10]

Fantezi: (Fr.) Fantasie. Belirli bir kuruluş biçimi olmayan, bağımsız bir beste türü.[11]

Kromatik: Yarım ses aralıklarla inen veya çıkan ses dizileri.

Legato: İtalyanca kökenli bir kelimedir. Bir veya birkaç sesin bir yayda kesintisiz olarak çalınmasına veya değiştirilen yayların belli olmayan şekline legato denir. Değiştirilen yaylarda kesintisiz olmaya özen gösterilmelidir. Başka bir değişle yay ve tel değişiklikleri belli olmaksızın yapılması Legato'nun en temel özelliğidir. Legato da yay bir telden diğerine geçerken, sağ kol pozisyonu diğer tele göre düzenleyerek, diğer teller arasında hareketi esnasında sesler arasında boşluk bırakılmaması gerekmektedir.[12]

Lied: (Al.) Şarkı[13]

Martele: Fransızca kökenli bir kelimedir. Türkçe karşılığı çekiç ile dövmek, çekiçlemek anlamına gelir. "Hızlı, çok kısa olmayan ani duruşlarla telin titreşimini önleyen itme ve çekme tekniğidir." Yay harekete geçmeden önce teli sıkıştırır. Bu sıkıştırma, sürüşün kendisinde gereken basınçtan daha fazla basınç gerektirir. Sesin başlangıcındaki gerekli aksanı sağlayana kadar bu basınç sürdürülmelidir. Daha

[9] Ivan Galamıan, *Principle Of Violin Playing Teaching*, USA 1962, s. 67.
[10] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=E, (11.05.2012), s. 2.
[11] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=F, (11.05.2012), s. 1.
[12] Feridun Büyükaksoy, *Keman Öğretiminde İlke ve Yöntemler*, Armoni Yayınları, Ankara 1997 s. 40.
[13] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=L, (11.05.2012), s. 2.

sonra basınç aniden azaltılır. Eğer bu basınç erken bırakılırsa, herhangi bir aksan olmaz. Eğer geç bırakılırsa gıcırtılı, tırmalayıcı bir ses olur.[14]

Mazurka: (Pol.) Polonya kaynaklı bir dans, Polonya' nın ulusal dansı.[15]

Moderato: (İt.) Orta çabuklukta.[16]

Nocturne: (İng.) Noktürn, gece müziği.[17]

Opera: Müzikli sahne oyunu.[18]

Polonez: (Fr.) Polonya halk dansı.[19]

Prelude: (İng., Fr.) Ön çalış[20]

Presto: (İt.) Canlı, çok çabuk.[21]

Romance: (İng.) Romans duygulu ve dokunaklı şiirden esinli parça başlık adı, çoğunlukla küçük şarkı (sözsüz).[22]

Senfoni: Büyük orkestra yapıtı.

Senfonik Şiir: Müzikte bir konu, olay ya da şiirsel içerikli metinden kaynaklanan ve bu temel üzerine yazılmış orkestral bir formdur.[23]

---

[14] Feridun Büyükaksoy, *a.g.e*., s. 47; Cemalettin Göbelez, *Çalgılar Dünyasında Keman,* Liszt Müzik Evi Yayınları, İstanbul 1996, s. 75.
[15] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=M, (11.05.2012), s. 1.
[16] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=M&syf=3, (11.05.2012), s. 3.
[17] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=N, (11.05.2012), s. 1.
[18] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=O, (11.05.2012), s. 1.
[19] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=P&syf=3, (11.05.2012), s. 3.
[20] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=P, (11.05.2012), s. 4.
[21] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=P&syf=4, (11.05.2012), s. 4.
[22] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=R&syf=2, (11.05.2012), s. 2.

Spikato: İtalyanca kökenli bir kelimedir. Bu teknikte yay tele hafif bir darbe ile düşürülerek zıplatılması sağlanır. Kaliteli bir sipikato tekniği elde edebilmek için öncelikle yayın tam olarak neresinde zıplatılacağı tespit edilmelidir. Spikato ses ve artikülasyon açısından Martele'ye benzer. Martele yayın üst bölümü ile çalınırken Spiccato yayın alt veya orta bölümleri ile çalınır. *"Spikato'nun genel karakteri, yayın her seste tellere atılması ve tekrar kaldırılmasıdır"*[24]

Stakato: İtalyanca kökenli bir kelimedir ve "yayı hafif bir darbe ile kullanma" anlamına gelmektedir. Stakato, birden çok notayı aynı yönde yay hareketiyle çekerken ya da iterken kesik kesik çalma tekniğidir. Her notadan sonra yay durdurulup basınçla tekrar aynı yönde hızla devinime geçirilir. Bu devinimler serisi sağ elin parmaklarının ve bileğinin yardımıyla yapılır.[25]

Vals: (İsp.) Alman kaynaklı dans.[26]

Vivace: (İt.) Canlı, çabuk, kıvrak.[27]

1.7 Benzer Nitelikte Yapılmış İlgili Araştırmalar

ALAN, Burçin, *"Keman Eğitiminde Kullanılan" Jacob Dont 24 Etudes And Caprıces Op. 35" Metodunun Sağ El Ve Sol El Teknikleri Açısından İncelenmesi"*, (Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2009.

ALAN araştırmasında, keman eğitiminde kullanılan "Jacob Dont 24 Etüdes and Caprices Op.35" metodunun hangi hedef ve hedef davranışların gerçekleştirilmesine yönelik olarak hazırlandığını incelemek; bu hedef ve hedef

---

[23] http://tr.wikipedia.org/wiki/Senfonik_%C5%9Fiir, (11.05.2012).
[24] Feridun Büyükaksoy, *a.g.e*., s. 52.
[25] Feridun Büyükaksoy, *a.g.e*., s. 49-50; Cemalettin Göbelez, *a.g.e.*, s. 77.
[26] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=V, (11.05.2012), s. 1.
[27] Feridun Çalışır, "Müzik Dili Sözlüğü" http://www.melodik.net/sozluk_muzik/index.asp?harf=V&syf=2, (11.05.2012), s. 2.

davranışların metot içindeki dağılımlarını belirlemek; bu yolla öğretmenler ve öğrencilere metotla ilgili genel bir bilgi sunmak ve keman eğitimiyle ilgili araştırmalara katkıda bulunmaktır. Bu amaçla Jacob Dont 24 Etüdes and Caprices po.35" metodundaki etütler; Prof. Dr. Ali Uçan'ın geliştirmiş olduğu "çalgı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümleme ve/veya etüt çözümleme yöntemiyle inceleme" yaklaşımı kullanılarak, hedef ve hedef davranışlar açısından incelenmiştir. İnceleme sonucunda 25 devinsel hedef ve 73 devinsel hedef davranış belirlenmiştir.

ALTINEL, Özlem, *"Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan Başlangıç Keman Eğitimi Metotlarının İncelenmesi",* (Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Konya 2006

ALTINEL araştırmasında, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan başlangıç keman eğitimi metotlarının kuramsal ve teknik bakımdan incelenerek keman eğitimine katkısının saptanması amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan keman öğretmenlerinin, keman eğitimi metotlarıyla ilgili temel konulardaki görüşleri araştırılmış ve değerlendirilmiştir. Öncelikle başlangıç aşamasında en fazla tercih edilen keman metotları belirlenmeye çalışılmıştır. Ardından kullanılan bu keman metotlarının kuramsal bilgileri, teknik bilgileri ve başlangıç düzeyi sonrasındaki temel bilgileri ne ölçüde ele aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. 5 farklı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan, 13 keman öğretmenine anket uygulanarak, görüşleri alınmış ve elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, keman öğretmeleri, kullandıkları metotlarda keman eğitiminin bütün aşamalarına ilişkin kuramsal ve teknik çalışmalara tam anlamıyla yer verilmediği görüşünde birleşmektedir. Sonuç olarak keman öğretmenlerinin, birbirini tamamlayan farklı metotları kullanarak kendi eğitim programlarını oluşturdukları tespit edilmiştir.

BULUT, Damla; ÖZFINDIK, Zülfükar, "R. Kreutzer, P. Rode, J. Dont Viyola Metotlarının Karşılaştırmalı Teknik Analizleri", *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi,* Cilt/Vol 1, Sayı/No 1, Malatya, 2011.

BULUT; ÖZFINDIK araştırmalarında, Güzel Sanatlar Fakültelerinin müzik bölümlerinde en sık kullanılan R. Kreutzer, P. Rode ve J. Dont'a ait viyola metodlarının sol el ve sağ el teknikleri açısından karşılaştırmalı teknik analizlerinin yapılmasına yöneliktir. Araştırmada söz konusu metotların teknik özelliklerinin belirlenmesi ve böylelikle viyola eğitimcileri ile viyola öğrencilerine belirtilen metotlar hakkında ışık tutulması ve daha nitelikli bir viyola eğitiminin verilebilmesi için öneriler sunulması amaçlamaktadır. Araştırmada veriler kaynak taraması yoluyla, araştırmacılar tarafından oluşturulan görüşme sorularının 2008–2009 eğitim öğretim yılında ilgili bölümlerde görev yapan viyola öğretim elemanlarına uygulanmasıyla ve söz konusu metotların sol el ve sağ el teknikleri bakımından analizi ile elde edilmiştir. İncelenen metotlarda sol elde en sık 1-3, 1-5, 1-6, 1-7 ve 1.-8. pozisyonlar arası çalma, tril, farklı aralıklarda çift ses kullanımı, akor kullanımı, vorschlag ve çeşitlerinin kullanımını, sağ elde en sık ise legato, karma yay teknikleri, aksan ve nüans kullanımını içeren etütlere yer verildiği ve söz konusu metotların birinde olmayan bir tekniğin diğerinde/diğerlerinde kullanılıyor olması yönünden birbirlerini tamamladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

CANBAY, Alaattin; NACAKCI, Zeki, "Mektupla Keman Öğretim Uygulamasına Yönelik İçerik Analizi", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Sayı 21, Sayfa 134 -152, Burdur, 2011.

CANBAY; NACAKCI araştırmasında, 1970'li yıllardan itibaren yükseköğrenime olan yönelimin belirgin oranda artması ve örgün eğitim kurumlarının bu talebi yeterli ölçülerde karşılayamaması üzerine, Milli Eğitim Bakanlığı'nca 1974 yılında Mektupla Öğretim Merkezi'ne "Mektupla Yükseköğretim" hizmeti sunma görevi verilmiştir. Bu kapsamda Mektupla Öğretim Merkezi, 1974-1975 Eğitim-Öğretim yılında müzik eğitiminde mektupla öğretim

uygulamasına başlamıştır. Bu çalışma, mektupla keman öğretim**i** uygulaması için hazırlanan materyalin içeriksel olarak analiz edilmesi ve değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Çalışmada ayrıca uygulamanın o dönem için müzik eğitimi ve keman eğitimine sağladığı katkılar ve sonuçları incelenmektedir. Çalışma kapsamındaki mektuplar ayrıntılı olarak incelendiğinde "Mektupla Keman Öğretimi"nin oldukça iddialı bir çalışma olduğu görülmektedir. Sanatın ve çalgı eğitiminin içinde olan birçok kişinin temkinli bir biçimde yaklaşım gösterebilecekleri bu öğretim modeli mektubun yazarları tarafından büyük bir özveri ile ele alınmıştır. Mektupların tamamı mesleki müzik eğitimi veren bir müzik okulunda uygulanabilecek öğretim programı niteliğindedir. Bu bağlamda ele alınan mektupla keman öğretimi uygulamasına yönelik olarak yapılan bu çalışmanın, dönemin koşulları içinde değerlendirildiğinde dünyada bilinen ilk ve tek örnek olması, uygulamaya yönelik olarak akademik herhangi bir araştırma ve değerlendirme çalışmasına günümüze kadar rastlanmamasının araştırmaya ayrı bir önem kazandırdığı düşünülmektedir.

EREM, Gökçe, Alev, *"Ivan Galamıan Keman Teknikleri Ve 2. Metodun İncelenmesi",* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2011.

EREM araştırmasında, büyük keman öğretmeni Ivan Galamıan'ın keman öğretim yöntemleri ve 2. kitabını incelemiştir. Dört bölümden oluşan tezin ilk bölümünde, geçmişten XX. yüzyıla uzanan süreç ve XX. yüzyıl müziğini hazırlayan etmenler genel olarak incelenmiş, başlıca bestecileri hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde Ivan Galamıan'ın yaşamı ve anıları, üçüncü bölümde ise keman sağ el tekniği hakkında Ivan Galamıan'ın önerileri araştırılmıştır. Keman sol el tekniği ile ilgili ileri seviyede egzersizler içeren 2. kitabı ise tezin dördüncü ve son bölümlerinin içeriğini oluşturmaktadır.

GENÇER, Caner, *"Niccola Paganini'nin Hayatı, 24 Kaprisinin Detaylı İncelemesi",* (Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir, 2007.

GENÇER araştırmasında, tarihe adını yazdıran olağanüstü bir besteci ve keman ustası olan, Niccola Paganini yeteneğinin yanı sıra çalışmalarıyla da olağanüstü güzel besteler yapmıştır. Besteleri günümüze kadar gelmiştir. Bugün Niccola Paganini'nin 24 kaprisi; virtüözlerin yetişebilmesi ve tekniklerini iyi bir seviyeye getirebilmesi için vazgeçilmez eserlerdir. Geleceğin sanatçılarının da böyle bir yeteneği tanımaları, önemini, katkılarını ve getirdiği teknik yenilikler hakkında bilgi sahibi olabilmeleri, eserlerini tanımaları konusunda bilgiler sunmuştur.

GÖREN, Ömür, Alptekin, *"Leopold Auer' in "Kademeli Keman Eğitimi" Adlı Sekiz Ciltlik Kitabının İncelenmesi",* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2006.

GÖREN araştımasında, Leopold Auer'in hayatı, yetiştirdiği kemancıların özgeçmişleri ve yazdığı 8 ciltlik kitapta sunulan keman teknikleri ile birlikte bu tekniklere ilişkin önerilen egzersizler incelenmiştir. Bu inceleme sırasında "keman ve yayın yapısı ile ilgili genel bilgiler" başlığı altında kemanın ve yayın yapısı anlatılmış ve tutuş üzerinde durulmuş; tüm pozisyonlar ve pozisyon geçişleri incelenmiş; sol el ve sağ el teknikleri üzerinde durulmuş; gamlar, arpejler ve etütler detaylı bir şekilde incelenmiştir.

KARAROĞLU, Ceylan Feyhan, *"Profesyonel Keman Eğitiminde Başlangıç Seviyesindeki Metotlar ile Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi"*, (Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2009.

KARAOĞLU araştırmasında, profesyonel keman eğitimine başlangıç seviyesindeki metotlar, yöntem ve teknikler incelenmiştir. Profesyonel keman eğitimi veren kurumlar; konservatuarlar, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve bu okullara hazırlık aşaması niteliği taşıyan güzel sanatlar liseleridir. Araştırmaya İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü ve İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde görevli olan keman eğitmenleri katılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgular, tablolar halinde gösterilmiştir. Araştırmada, anket ve görüşmeler sonucu ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde, profesyonel eğitim veren kurumlarda başlangıç seviyesinde en çok kullanılan beş keman metodu incelenmiş, birebir görüşmelerle metot harici, eğitimcilerin kullandıkları yazılı olan veya olmayan teknikler ve yöntemler ortaya çıkarılmıştır. Araştırmanın sonucunda, keman eğitmenlerinin sınırlılıklar çerçevesinde Türkiye'de keman eğitimi veren kurumlarda kullanılan metot, yöntem ve tekniklerin bilgisine ulaşmaları konusunda kolaylık sağlanacağı umulmaktadır.

KAPÇAK, Şeydagül*, " Keman Eğitiminde Kullanılan "Fıorıllo 36 Etüden" Method' unun Sağ El Sol El Teknikleri Ve Müzikal Dinamikler Açısından İncelenmesi"* (Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2008.

KAPÇAK araştırmasında, keman çalmanın ve müzikal ifadenin temellerini oluşturan teknikleri ve davranışları içermektedir. Bu çalışma; incelenen tekniklerde ve davranışlarda, “Fiorillo 36 Etüden” kitabından rastlantısal olarak seçilmiş 10 etüt ile, sağ kolun ve sağ el parmaklarının, sol elin ve parmaklarının nasıl kullanılması gerektiği hakkında öneriler sunmak amacı ile bilgi vermiştir. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır.Veriler kaynak tarama ve etüt analizi yöntemleri kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmada; “Fiorillo 36 Etüden” Kitabından rastlantısal olarak

seçilmiş 10 etütte; Matlele, detaşe, legato, bağlı ve bağsız staccato, spiccato ve vurgulama teknikleri, tel atlama davranışı, sol el rahatlığı, seslerin temiz çalınması, hızlı pasajlarda konum geçişlerinin bilerek, çabuk ve temiz çalınması, tril, çarpma, basamak (appogiatur) süslemesi, vibrato tekniği, çift ses, akor, oktav, arpej (arpaggio), tiz konumlarda çalma uygulamaları, piano, forte, crescendo, decrescendo, mezzo forte, diminuendo, mezzo piano, pianissimo, allargendo müzikal dinamik uygulamaları saptanmış ve nasıl uygulanacağı hakkında tespitler yapılmıştır. Sonuç olarak bu çalışmanın keman eğitimine yararlı olabileceği düşünülmektedir.

KÖMÜRCÜ, Alper, *"Pietro Rovelli'nin Keman İçin 12 Kaprisinin İncelenmesi Ve Teknik Çalışma Önerileri",* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2009.

KÖMÜRCÜ araştırmasında, Pietro Rovelli'nin keman için yazdığı 12 kaprisinin sağ ve sol el davranışlarının incelenmesi ve bu davranışlara ilişkin teknik çalışma önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Rovelli'nin 12 kaprisi yay teknikleri, sol el pasajları, süslemeler, müzikal dinamikler, akorlar, oktavlar ve arpejler bakımından incelenmiştir. Kaprislerde yer alan sağ el yay teknik ve davranışları, sol el teknik ve davranışları ile müzikal dinamikler ele alınmış, teknik ve müzikal analizler yapılmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda kaprisleri seslendirmede ortaya çıkabilecek teknik zorluklar belirlenmeye çalışılmıştır. Keman çalmada ortaya çıkabilecek bu zorlukların aşılabilmesine yönelik çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

KÖYÜSTÜN, Melek, *"Keman Başlangıç Metotlarına Eleştirel Bir Yaklaşım",* (Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 1994. KÖYÜSTÜN araştırmasında, ilk olarak kemanı yapısal yönleri ile tanıtmış, böylece çalgı ile bilinmesi gereken genel bilgileri aktarmıştır. Daha sonra tez içerisinde incelenen metotların bestecilerinin kısaca yaşam öykülerine yer verilmiştir. Keman Başlangıç Metotlarına Eleştirel Bir Yaklaşımlar bağlamında her bir metot'un ayrıntılı incelenmesi başlığı ile verilen bölümde Hohmann, Sitt, Sevcik,

Küchler, Seybold gibi bestecilerin verimleri konu edilmiştir. Bu bölüm ile birlikte her bir metot'un öğrenciye verebildiği kuvvetli yönler, metot'un kendi sistematiği içersinde zayıflıkları ya da eksik kalan yönleri belirtilmiş, bu kuvvetli ya da zayıf yanların var oluş nedenleri üzerinde durulmuştur.

ÖZTÜRK, Gürgan, Ferda; Özay, Serkan, "Keman ve Viyola Eğitiminde Kullanılan Mazas "Special Etudes Op.36" Metodu'nun Sağ Ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi", *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 28, Sayı 3, Ankara, 2008.

ÖZTÜRK; ÖZAY araştırmalarında, ülkemizde keman ve viyola eğitiminde en çok kullanılan metotlardan biri olan J. F. Mazas'ın "Special Etudes op.36" metodunu inceleyen betimsel bir çalışmadır. Keman ve Viyola öğrenci ve eğitimcilerinin derslerde ele alacakları "Mazas" etüt ve eserlere bakış açılarını genişletmek amacı ile yapılmıştır. Metot kapsamındaki sağ el ve sol el teknikleri taranarak tanımlanmış ve daha sonra bu tanımlar ışığında etütler, sırayla hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmiştir. Her iki elin tekniksel gelişimine katkıda bulunacak 30 etütten; 35 hedef ve bu hedeflere ilişkin; 123 hedef davranış tespit edilmiştir.

ZEYTİNCİ, Alihan, *"Niccola Paganini'nin 24 Kaprisleri'nin Keman Tekniği Açısından İncelenmesi Ve Çalışma Önerileri",* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2010.

ZEYTİNCİ araştırmasında, ilk olarak kaprislerdeki teknik pasajlar ve bu pasajların ne şekilde çalınacağı incelenmiştir. İkinci olarak ise kaprislerin içerdiği teknikleri ve teknik zorlukları en aza indirmek amacı ile çalışma önerileri yazılmıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel yönteme dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

2.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni **P. Rode' un bestelemiş olduğu tüm eserler**, örneklemi ise **P. Rode' un bestelemiş olduğu "12 Etüt" metot**udur.

2.3 Verilerin Toplanması ve Çözümü

Araştırmacı tarafından "P. Rode 12 etüt" metodu incelenmiş zorluklar çizelgeler yardımı ile ortaya konmuştur. Sonraki aşamada araştırmacı, bu zorluklara yönelik hala hazırda kullanılan keman metotlarını inceleyip, zorlukları daha çabuk halledebilmek için destekleyici etütler saptamıştır. İncelemede P. Rode etütler'in hedef davranışları çizelge yardımı ile belirtilmiş ve bu hedeflere yönelik etütlerde çizelge yardımı ile desteklenmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1 Birinci Alt Problem

Kemanın Tarihsel Gelişimi

Keman, Ortaçağ'dan günümüze değin gerek yapımı, gerekse icrası ve eğitimi ile müzik adamları tarafından merak edilen, hakkında birçok araştırma yapılan bir çalgı olmuştur. Kemanın ne zaman ve kimin tarafından bulunduğu ile ilgili yüzyıllardır farklı tezler öne sürülmüştür; ancak hiçbirisi kesin olarak kanıtlanamamıştır.

Eldeki incelenen kaynaklar çerçevesinde yaylı sazlarda kullanılan yayın en ilkel biçimini, atı ilk evcilleştiren ve kuyruk kıllarını yay yapımında kullanan Asya toplumlarından olan Hintlilerde ve Perslerde görmekteyiz. Perslerin kullandığı yaylı saz olan *kemangah*'ta yay, parmaklar yardımı ile gerilerek tele sürttürülmesi ile ses elde ediliyordu. Yaylı sazların bir diğer atası olarak Araplar'ın çalgısı olan *rebab'*ı (rebec) söyleyebiliriz. Avrupa'ya Araplar tarafından getirilen rebeb; tek telli bir çalgıdır. Keman formunun ilk karakteristik özelliklerini taşıyan rebab'ın (rebec) geliştirilmesi, zamanla modern kemanın bu günkü şeklini almasında büyük rol oynamış olan *viyol* (viol)' un ortaya çıkmasını sağladı.[28]Konuyla ilgili Akpınar'ın *"Kemanın atası, Ortaçağ sonlarında ve Rönesans başlarında yaygın biçimde kullanılmış olan viol dur."* şeklinde yorumu vardır.[29]

---

[28] Cemalettin GÖBELEZ, *Çalgılar Dünyasında Keman,* Liszt Müzik Evi Yayınları, İstanbul 1996, s. 12-16.

[29] Mehmet Akpınar, *Türkiye'deki Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Keman Öğretiminde Makamsal Ezgilerin Kullanılma Durumları,* (Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi), Ankara 2001, s. 6.

Konuyla ilgili Çelebioğlu ise kitabında şu sözlere yer vermiştir:

"Keman, Orta çağların yatay tutularak çalınan kol violleri'nin evrim ve başkalaşım sürecinden geçerek ortaya çıkmıştır. Öncüsü bir Rönesans enstrümanı olan Lyra da braccio' dur ve kemanın yapısının fiziksel esaslarını ortaya koymuştur."[30]

Çelebioğlu'nun sözlerinden anlaşılacağı gibi violler[31] keman'ın fiziksel yapısının oluşmasında büyük etkendir; ancak keman formal yapı olarak viollerden farklı yönleri vardır. Keman'ın, dört telli olması ve tellerin akordunun beşli ses aralıklı yapılması en basit farklar olarak göze çarpar. Violler ise genellikle altı telden oluşur, akort sistemi ise, dörtlü ve üçlü ses aralıkları ile yapılır. Kemanda bu beşli düzenle akort ediliş ve tel sayısının dört olması, yayın her tel üzerinde daha iyi bir şekilde hareket etmesi ve köprünün daha fazla sayıda telden arındırılmasını sağlamıştır. İkinci önemli farksa kemanın viollerin aksine perdesiz olmasıdır. Üçüncü önemli fark olarak da viollar'ın ton kalitesi olarak keman ailesi ile karşılaştırılmayacak kadar kötü ve yetersiz olması söylenebilir.

Viol ailesi şu üyelerden oluşmaktaydı;

- *Discant Viol* (Soprano ya da ince sesli viol)

- *Tenor Viol* (Viola da Braccio ya da Kol Violası)

- *Bas Viol* dür. (Viola da Gamba ya da Bacak Violası).[32]

Göbelez kitabında Viollar'ın gelişimi sonucu *quinton* (kinton) olarak adlandırılan çalgı ailesinden bahseder ve sözleri şöyledir:

---

[30] Emel Çelebioğlu, *Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş,* Tasvir Matbaası, İstanbul 1986, s. 272.
[31] Violler ailesinde daha geniş bilgi almak için Hazar ALAPINAR ve Cemalettin Göbelez kitaplarına bakınız.
[32] Cemalettin Göbelez, *a.g.e.,* s. 17.

"Quintonlar treble quinton (tiz kinton) ve tenor quinton olarak tanınıyorlardı. Her ikisinin de beşer telli vardı. Günümüzde kullanılan keman ve viyola'nın akort sistemine yakınlıkları nedeniyle kintonlar bizi ilgilendirirler. Çünkü tiz kinton'un 3 kalın teli günümüz keman'ın 3 kalın teli ile, tenor kinton'un 3 kalın teli viyolanın 3 teli ile aynıdır."[33]

Kaynaklar çerçevesinde bakıldığında kendisinden önceki atalarının gelişiminin sonucunda keman, ilk olarak İtalya' da Juann Kerlion tarafından 1449 yılında yapılmıştır.[34] Keman yayla çalınan 4 telli bir çalgıdır. Telleri, batı standardında Sol-Re-La-Mi şeklinde akord edilir ve en kalın sesi sol'dür. Kemana batı dillerinde farklı isimler verilmiş, Fransızca'da *"daviolona"* , İtalyanca'da *"violino*", İngilizce'de *"violin*", Almanca'da *"geige"*, Macarca'da *"hegedii*", Rusça'da "*skripka*" denilmiştir.[35]

İlk dönemlerde kemanın telleri kalın ve gövdeye gevşek olarak takılıyordu. Bu yüzden kemanın sesi kısık ve donuktu. Bu sorunun ortadan kalkması için yapımcılar tarafından teller inceltildi ve gerginleştirildi. Ayrıca ileri pozisyonlarda çalmayı kolaylaştırmak için sap uzatıldı, tuşe ve köprüye bombeli bir şekil verildi.[36]

Juann Kerlion'dan sonra Gaspare da Salo (1555-1610) yılları arasında yaşamış ve ilk keman yapım okulu kuran kişi olmuştur.[37] Gaspare da Salo döneminde yaşamış Andrea ve Nicolo Amati kardeşler tarih içersinde keman yapım sanatında önemli bir yer edinmişlerdir. Andrea Amati'nin oğulları Antonio ve Girolamo ve Girolamo'nun oğlu Niccola İtalya'da yüz elli yıla yakın bir süre keman

---

[33] Cemalettin Göbelez, *a.g.e.*, s. 18.
[34] Cemalettin Göbelez, *a.g.e.*, s. 22.
[35] Melek Köyüstün, *Keman Başlangıç Metotlarına Eleştirel Bir Yaklaşım,* (Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), İzmir 1994, s. 1; Hüseyin Günhan Özmen, *Klasik Türk Müziğinde Başlangıç Keman Öğretimine Yönelik Kazanımlar Ve Uygulamadaki Görünümü,* (Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2011, s. 7.
[36] Gülşah Ergün, *Kemanın Tarihsel Gelişimi,* (Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir 2006, s. 26.
[37] Selacan Dökmeci *Solo Konrtabasın Gelişim Süreci,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2012, s. 10.

yapımında söz sahibi olmuşlardır. Paganini Girolamo Amati'nin yaptığı bir kemana sahip olmuştur. Amati keman yapım okulunun diğer üyeleri Peter Andrew Guarnerius ve Antonıus Stradivarius'tür.[38]

Sonuç olarak kemangah'tan ve rebec'ten viole, viol'den kemana uzanan bu yolda Juann Kerlion ile başlayan keman serüveni, Stradivarius ile mükemmeliyet kazanmıştır. Göbelez kitabında konuyla ilgili Faruk Yenerin şu sözlerine yer vermiştir: *"... Keman 1800'den sonra bazı değişikliklere uğradı. Köprü yükseltildi, sıkıca gerilebilen teller yapıldı, bas balkonlar daha sağlam ve uzun tutuldu, boyun ve tuşe uzatıldı, kafa darlaştırıldı, çenelik eklendi; Bütün bunlarla yapılabilecek her şey bütünleşmiş oldu."*[39] diyerek kemanın evriminin tamamlanmış olduğunu dile getirmiştir. Bu bağlamda keman yapısal olarak, kullanım çeşitliliği bakımından, ses sınırları açısından ve teknik zorluk açısından ulaşabileceği en yüksek seviyeye "Romantik Dönem" diye adlandırdığımız evrede kavuştuğunu söyleyebiliriz. Bu sebeple bir sonraki alt başlığımız bu dönemi genel özellikleri ile incelemek olacaktır.

3.2 İkinci Alt Problem

Müzikal Açıdan Romantik Döneme Genel Bir Bakış

1789 yılında başlayan Fransız ihtilali her alanda olduğu gibi sanat alanında da köklü değişimlerle etkisini göstermiştir. Fransız İhtilali sonrası düşünce bakımından özgürlük, eşitlik ve kardeşlik gibi kavramlarla birlikte burjuva sınıfın yaşam üstünlüğüne son verip "insan" merkezli yeni bir sosyal düzen anlayışını ortaya çıkarmıştır. 1789–1910 yılları arasındaki bu dönem "romantizm" terimi ile tanımlanmıştır.

Romantizm sözcüğünün kökünü oluşturan "romance", Latince kökenli şiir ya da düzyazı türündeki edebiyat yapıtları için kullanılan "roman" sözcüğünün de

[38] Cemalettin Göbelez, *a.g.e.*, s. 22-23; Gülşah Ergün, *a.g.e.*, s. 29-33.
[39] Cemalettin Göbelez, *a.g.e.*, s. 34.

kökünü oluşturur. Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde birbirinden farklı şekillerde ortaya çıkan romantizm akımının genel karakterini oluşturan temel özellikler her yerde aynı gibidir. Müzikte romantizm, klasik dönemin kuralları ve katılığına tepki olarak ortaya çıktığı söylenebilir ve bu katı kuralcılığı yerini kaynağı insan ve doğa odaklı yeni bir sanat anlayışı benimsenmiştir. Romantik dönemde insan duygularının ve öznelliğinin ön plana çıkması, klasik dönemden farklı olarak daha yumuşak ve daha tutkulu bir anlatımın açığa çıkmasını sağlamıştır.[40]

Romantik dönemde müzik, burjuva sınıfından kopup, sarayların konser salonlarından çekilmesiyle; sanatçılar, saray ve kiliselerden koparak halkın arasına karışmış ve daha özgür bir ortam yaratılmıştır. Böylece müzik kalabalık kitlelerle buluşunca büyük konser salonlarına ihtiyaç duyulmuş ve buna bağlı olarak orkestra sayısı ve besteleme yöntemlerinde değişiklikler olmuştur. Giderek arttırılan tahta ve bakır sazlara, sayıları artan vurmalı çalgılar grubu eklenince çok daha etkileyici tınılar elde edilmiştir. Buna bağlı olarak senfoni ve opera türlerinde Klasik Döneme göre daha uzun eserler yazılmış ve Senfonik süit, senfonik şiir, programlı senfoni ve konser uvertürü gibi formlar ortaya çıkmıştır. Bu döneme ait besteciler farklı konuları anlatan besteler yapmışlardır. Bu konuların bazıları gerçek ötesini ve doğa üstü şeyleri kapsamaktadır. Aynı zamanda doğaüstü konuların yanı sıra doğanın besteci üzerinde bıraktığı etkiler de müziğin konusu haline gelmiştir. Günlük olay ve yaşantılar değil hayal gücü ve fantezilerin ağırlıklı olduğu bir anlatım benimsenmiştir. Besteci için önemli olan kendi duygularıdır ve heyecan, tutku, korku, üzüntü gibi her tür duyguyu dilediğince ve derinlemesine işlemektedir. Sanat, doğanın sanatçı üzerindeki etkilerinin aktarılması yoluyla yapılmalı görüşü savunulmuş ve içtenliği sağlayacak her tür biçim kullanılmıştır. Bu bakımdan

[40] Ahmet Say, *Müzik Tarihi* **,** Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara 2000, s. 215; Fırat Kutluk, *Müziğin Tarihsel Evrimi,* Çivi Yazıları Yayınları, İstanbul 1997, s. 58; Alper Kömürcü, *Pietro Rovelli'nin Keman İçin 12 Kaprisinin İncelenmesi Ve Teknik Çalışma Önerileri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2009, s. 17-18; Nurbanu Aytekin, *Ludwıg van Beethoven'in O.61 Re Majör Keman Konçertosunun Yapısal Analizi,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2005, s. 28-29; Özcan Yılmaz*, Jean Sıbelius Op. 47 Re Minör Keman Konçertosunun Yapısal Analizi,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2011, s. 21-22.

romantik döneme özgü yazı stilleri veya formlar ortaya çıkmış, daha önceki dönemlerden aktarılanlar ise büyük ölçüde genişletilerek bambaşka yapılar haline getirilmiştir. Müziğin halka inmesi ile müzikli eğlencelere giderek daha büyük bir ilgi duymaya başlayan kitleler, daha hafif, daha bütün halinde olan, daha az karmaşık müzik istemişlerdir. Bu bestecilerin etüt, caprice, lied, prelude ve mazurka, nocturne, romance, fantezi, vals, polonez gibi hem ulusal akımların hem de bireysel yaşantıların ifade edildiği daha kısa türlerle dinleyicilerin karşısına çıkmalarına ve beğeni kazanmalarını sağlamıştır.[41]

Romantik dönem geçmişten aktarılan çeşitli müzik türlerin büyük bir evrim geçirmesiyle de önemli bir yere sahiptir. Bu türler arasında en önemlileri; senfoni, opera, konçerto ve sonat olduğu söylenebilir. Senfoni müzik zirvesine L. van Beethowen ve J. Brahms ile ulaşmıştır. Opera sanatı da zirveye R. Wagner ile ulaşılmıştır. Konçerto formu ise, R. Schumann, J. Brahms, F.Liszt, C. Saint- Saens, F. Chopin, P. Tchaikovsky gibi bestecilerle en üstün seviyeye ulaştığı anlaşılabilir.

Romantik dönemde çalgıların gelişimini tamamlaması ve çalgı üzerindeki teknik hakimiyetin artması ve bestecilerin çalgılarında yüksek hakimiyete sahip olmaları yazılan eserlerin oldukça güç ve gösterişli olmalarına sebep olmuş ve virtüözler dönemi olarak tarihte ayrıcalıklı bir yer edinmiştir. Bu sebeple konçerto formu dönem içerisinde önemli bir yer edinmiştir. Dönemin virtüöz bestecilerinden Ludwig van Beethoven, Carl Maria von Weber, Franz Schubert, Hector Berlioz, Robert Schumann, Franz Liszt, Frederic Chopin, Niccolo Paganini, Pieere Rode, Edward Grieg, Antonin Dvorak, Johannes Brahms, Richard Wagner, Modest Mussorgsky, Pyotr Tchaikovsky ve Rimsky Korsakov gibi isimleri ve daha bir çoğunu saymak mümkündür.

---

[41] Özcan Yılmaz, *a.g.e.*, s. 21-22; Nurbanu Aytekin, *a.g.e.*, s. 28; Alper Kömürcü, *a.g.e.*, s. 19; Mehmet Kaygısız, *Müzik Tarihi, "Başlangıçtan Günümüze Müziğin Evrimi",* Kaynak Yayınları, İstanbul 1999, s. 188.

Bu dönemde F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, ve diğer dönem besteciler tarafından önem verilen türlerden bir diğeri de "Lied" olduğu söylenebilir.[42]

İlk kez L. van Beethoven tarafından *Op. 125 Re Minör 9.* Senfoni'de kullanılan senfonik koro daha sonra F. Liszt'in *Faust Senfonisi*'nde de kullanılmıştır. Bu uygulama aynı zamanda romantizme özgü türlerden biri olan senfonik şiir üslubunun da ilk örnekleri arasında yer alır. Senfonik şiir ve program müziği birbirlerinin bir parçası haline gelmiştir. L. van Beethoven'ın *Pastoral Senfoni* ve *Les Adieux* sonatı Romantik dönem program müziğinin ilk örneklerinden sayılabilir.[43]

Yıldız, makalesinde İlyasoğlundan aldığı bilgilerle, romantik dönemde kullanılan tempo ve nüans değişikliklerini şöyle ifade etmiştir:

Tempo ve nüans işaretlerini belirten sözcükler de karmaşık ve kalabalık bir şekle döner. Yalın bir allegro temposu yerine, anlaşılamayacağından korkan Romantik sanatçı allegro'nun ölçüsünü kendine göre şöyle niteleyebilir: molto, allegro non trappo. Aynı şekilde gürlük (dinamik) işaretleri de güçlenmiştir. Daha önce basit bir forte ile güçlü çalma öngörülürken ffff ya da tersine ppp gibi abartılı işaretlemelerle yorumcuya yol göstermekte, gürlük öğesinde geniş özgürlük tanıdığını belirtmektedir.[44]

Sonuç olarak Romantik Dönemde müziğin dramatik anlatım olanakları çoğalmış; şiirsel metinler, halk masalları ve kaynağında insan olan öznelliğin ön planda olduğu konular romantik yaratıcılığın esin kaynakları olmuşlardır. Hector Berlioz. Frederic Chopin, Felix Mendelssohn, Franz Liszt gibi besteciler orkestra çalgılarının anlatım sınırlarında son noktalara ulaşmışlardır. Ulusal özellikleri de müzikle dile getirmeyi amaçlayan Romantik bestecilerin uğraşlarından en güzel

[42] Cavidan Selanik, *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni,* Doruk Yayınları, Ankara 1996, s. 160.
[43] Alper Kömürcü, *a.g.e.*, s. 21.
[44] Evren Yıldız, "Dönemleri Ve Bestecileriyle Klasik Müziğin Gelişim Süreci", *Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi,* Sayı 2, Erzurum 2000, s. 74-75.

örnekleri Antonin Dvorak, Edvard Grieg, Pyotr Tchaikovsky, yapıtlarında görmek mümkündür. Bu duyguları anlatan bestecilerin, bestecilik tekniklerinde de büyük değişimlere uğrandığı ve Klasik döneme ait armonik kuralların çoğu yıkılarak yerini yeni uygulamaların geldiği söylenebilir. Armoni, yedili ve dokuzlu gibi karmaşık akorların kullanılması, uzun, duygulu müzik cümlelerinin anlatımı, zıt aralıklara dayalı geniş atlamalar; çalgılarda virtiöziteye önem verme; ritimde özgürlük ve yeni renk arayışları ile zenginleşmiştir. Kromatizm, alterasyon ve modülasyonlarda görülen yaygın kullanım armonik yapıyı atonalitenin (ton dışı müziğin) sınırlarına dayandırmıştır. Bu değişimlerin en önemli özelliklerinden biri de Romantizm'den sonraki yüzyıl müziğin temel taşları olmalarıdır.[45]

3.3 Üçüncü Alt Problem

P. Rode' un Yaşamı ve Eserleri

P. Rode Fransa' nın Bordo şehrinde 16 Şubat 1774 yılında doğmuştur.16 yaşında ilk keman dersini Andre Joseph Fovel'den almıştır. 14 yaşında Fransa'nın başkentine gitmiş ve burada ünlü kemancı Punto'ya G. B. Viotti'nin bir konçertosunu seslendirmiştir. P. Rode' un genç yaşta verdiği bir konseri ünlü kemancı Viotti de izleme fırsatı bulmuştur. Konserinde G. B. Viotti, P. Rode'a hayranlık duymuş ve Rode ile çalışmak istemiştir. G. B. Viotti ile 2 yıllık çalışan P. Rode büyük bir ilerleme göstermiştir. G. B. Viotti 1790 yılında kralın kardeşinin tiyatrosunda P. Rode'u ilk kez konsere çıkartmıştır. Bu konserde G. B. Viotti'nin 13. konçertosunu seslendirmiştir ve dinleyiciler tarafından büyük bir beğeni kazanmıştır. Aynı yıl Feydo'nun tiyatro orkestrasında 2. keman grup şefi olarak çalışmaya başlayan P. Rode'nin konser dönemi büyük bir hızla başlamıştır. Bu konserlerden biri

[45] Ahmet Say, *a.g.e.*, s. 340; Öznur Öztosun, *Barok Klasik Romantik Ve Çağdaş Dönemlerde "Sautille" Tekniğinin İncelenmesi Ve Öğretilmesi,* (Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Eğitimi Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Bolu 1997, s. 24-25; Alihan Zeytinci, *Niccola Paganini'nin 24 Kaprisleri'nin Keman Tekniği Açısından İncelenmesi Ve Çalışma Önerileri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2010, s. 19.

de Paskalya haftasında P. Rode, G. B. Viotti'nin 3. , 13. , 14. , 17. ve 18. konçertolarını seslendirmiştir.

Devrim yıllarını Paris'te Feydo tiyatrosunda çalışarak geçiren P. Rode, 1794 yılında ünlü şancı Garatom ile ilk konser gezisine çıkmıştır. Bu konserlerde P. Rode büyük bir başarı göstermiştir ve Berlin müzik gazetesi bir yazısında: *"Onun sanatsal icracılığı bütün beklentileri karşıladı."* ifadesini kullanmıştır. P. Rode'u dinleyenlerin birçoğu, P. Rode'un öğretmeni olan G. B. Viotti'den bütün özelliklerini aldığını ve daha da mükemmelleştirdiğini söylemişlerdir. P. Rode' un stili G. B. Viotti'nin heyecanlı ve dokunaklı stilinden farklıydı. 1795 yılında P. Rode Paris'e geri dönmüştür. O yıl Paris'te konservatuvar açılmasına karar verilmiştir. Bu konservatuvarda, Paris'in en iyi eğitmenleri görev yapmış ve P. Rode'da bu eğitmenlerin arasında yerini almıştır. Daha sonraki yıllarda, P. Rode işlerini bırakarak İspanya'ya gitmiştir. Fakat müzik adına yapılan bunca güzelliği bırakıp neden İspanya'ya gittiği bilinmemektedir. Burada P. Rode, L. Boccherini ile dostluk kurmuş ve zamanla daha da yakın olmuştur. Boccherini, P.Rode'un bestecilik yönünün gelişmesi için büyük yardımlarda bulunmuştur.

P.Rode 1800 yılında Paris'e geri dönmüştür. Paris konservatuvarında müzik eğitimi açısından "metod-okulu" açılmasında büyük çabalar göstermiş ve okul iki yıl içerisinde meyvelerini göstermiş uluslararası derecede ün yapmıştır. P. Rode Paris'e döndükten sonra bu çalışmaların yanı sıra Paris operası'nın solisti olmuş ve başarılarının zirvesine yükselmiştir. Seyircilerin gözdesi olan P. Rode Fransa'nın 1. kemancısı olarak kabul edilmiştir; ancak bununla yetinemeyen kemancı, besteci ve arkadaşı olan Bualdye'nin sözlerini dinleyerek 1803 yılında Sankt-Peterburg'a gitmiştir. Burada P. Rode büyük bir başarı elde etmiş, İmparator'un sarayında solist olmuştur ve solo konserler, kuartet ve imparator operalarında solo konserler vermiştir.

1804 yılında P. Rode solo konser vermek için Moskova' ya gitmiştir. Moskova' dan sonra P. Rode, Sankt Peterburg' a geri dönmüştür. 1808 yılına kadar

Rusya'da kalan P. Rode soğuk hava ve sağlık sorunları nedeni sebebiyle Moskova'da son konserini vererek Rusya'ya veda etmiştir.

Paris'e döner dönmez P. Rode "Odeon" salonunda konser vermiştir; ancak konserin sonunda seyirciler pek memnun kalmamışlardır; çünkü Fransa da klasik sitil sona ermeğe ve romantik stil kendini açığa çıkarmaya başlamış olduğu söylenebilir. Bu dönemde virtüozite ve gösterişli eserler izleyicilerin daha çok ilgisini çekmeğe başlamıştır. Bu durum P. Rode'u hayatı boyunca düzeltmeyeceği psikolojik sıkıntılara itmiştir. P. Rode 1811 yılına kadar sadece ev ortamında dostlarına keman çalmıştır. Daha sonra kariyerini yenilemek için Avusturya'ya ve Almanya'ya gitmiştir. Burada da P. Rode, sahnede kendisine artık güvenmediği için sahne korkularına yenik düşmüştür. 1813 yılında Viyana' da verdiği bir konseri dinleyen L. Spohr, *"beklentilerin karşılayamadığını ve daha da geriye gittiğini"* açıklamıştır.

Eski günlerine tekrar dönmek için çıktığı Avusturya ve Almanya turneleri Berlin' de son bulmuştur. Berlin'de 1814 yılına kadar duran P. Rode burada İtalyan genç bir kızla evlenmiştir. Daha sonra Fransa' ya dönerek Bordo kentine yerleşmiştir. Uzun bir süre sahne almamıştır, ancak ilerleyen yıllarda yine icracı olma yolunda uğraşlar gösterse de sonuç yine istediği gibi olamamıştır. Bu durumu kaldıramayan kemancı ciddi bir hastalık geçirmiştir. İki yıl süren hastalık ve tedavi sürecinden sonra 25 Kasım 1830 yılında P. Rode' un yaşamı, Sato de Burban Bliz Damazona bölgesinde sona ermiştir.[46]

P. Rode'nin yaşamı boyunca verdiği yapıtların sayısı çok fazla olduğu söylenemez. Bu eserlerin bazıları şunlardır:

-12 Etudes for Violin

-24 Caprices for Violin

[46] http://www.olgasleeps.ru/100velikih/classic/rode.html, (03.05.2013).

-6 Duos for 2 Violins, Op.1-2

-String Quartet, Op.11

-String Quartet, Op.14

-String Quartet, Op.18

-12 Violin Concerto

-Theme Varie No.4

-Air Varie, Op.10[47]

3.4. Dördüncü Alt Problem

Keman Eğitiminde Etütlerin Yeri Ve Önemi

Geçmişten günümüze geçen süre içerisinde keman ve keman eğitiminin gelişmesinde, keman sanatçılarının, eğitimcilerinin ve bestecilerinin, keman tekniklerini ileri düzeye ulaştırılmasına ve bu teknik becerilerin kazandırılmasına yönelik olarak oluşturdukları metotların, etüt çalışmalarının, büyük öneme sahip olduğu bilinmektedir. Etüt teriminin kökeni Fransızca "*etude"* kelimesinden gelmektedir. Etüt çalışmaları çalgının ve çalıcının vazgeçilmez bir parçasıdır. İyi bir temeli olmayan çalıcıların, keman literatüründeki birçok eseri seslendirirken birçok zorlukla karşı karşıya gelmeleri kaçınılmazdır. Bu nedenle geçmişten günümüze birçok etüt parçaları yazılmış, bu parçalar bir araya getirilerek kitaplara dönüştürülmüştür.

Çalgı kitabı; saz çalma sanatının teknik ve müzikal gerekliliklerini, bilimsel bir yöntemle öğretebilmek için hazırlanmış çalgı öğretim kitabıdır. Çalgı eğitiminin

[47] http://ru.scorser.com/Compositions/1/2761/1.html, (03.05.2013).

istendik yönde ve bilinçli davranış değiştirme süreci olduğu unutulmamalı; bu amacımızı destekleyen metotlardan en doğru şekilde yararlanılmalıdır.[48] Çalgı kitabını oluşturan etütlerin çoğu zaman tek bir teknik problemi halletmeye yönelik olduğu incelediğinde görülmektedir; ancak içerisinde birden fazla teknik problemi halletmeye dönük etütler ve etüt kitapları da bulunmaktadır.

Tarihteki ilk keman öğretim kitabı; Francesco Geminiani tarafından 18. yüzyılda yazılan *"keman çalma sanatı"* dır. Kitapta temel keman çalma becerilerine, parmaklara ve yay hareketlerine yer verilmiştir. Metot ve kaynak kitap çalışmalarının dışında, bilinen ilk albüm çalışması, 1617 yılında, Biagio Marini tarafından hazırlanmış, iki keman için sonatlar ile tek keman ve eşlik için *"Affetti Musicali"* adlı albümdür.[49] Keman için yazılmış en eski etüt kitabı ise biri Leopold Mozart'ın 1756'da yazdığı "*Essay on the Fundamental Principles of Violin Playing"* adlı kitaptır.[50]

Etütleri kendi içlerinde alıştırma etütleri ve konser etütleri diye ikiye ayırmak mümkündür. Kemanda alıştırma etütleri sağ el ve sol eldeki teknik bazı sorunları halletmeye yönelik olurken konser etütlerinde teknik ve müzikal açıdan her güzelliği bulmak mümkündür.

19. yüzyıl içersinde solo enstrüman icracılığının yükselen grafiği, gelişen besteciler ve çalıcılara yönelik zor pasajların yazılması, çalgı eğitiminin eğitsel temellere oturmaya başlaması, etüt ile ilgili çalışmaların artmasının nedenlerinden bazıları olduğu söylenebilir. 1795'de Paris konservatuvarı'nın kurulmuş olması da etüt çalışmalarına hız vermiştir. Nitekim bu okulda görev yapan kemancıların

---

[48] Muammer Sun, *Türkiye'nin Kültür, Müzik, Tiyatro Sorunları*, Kültür Yayınları, Ankara 1969, s. 198; Mustafa Uslu, 5. İstanbul Türk Müziği Günleri *Türk müziğinde Eğitim Sempozyumu,* Kültür Bakanlığı, Ankara 1999, s. 29.

[49] Curt Sachs, *Kısa Dünya Musikisi Tarihi*, Çeviren: İlhan USMANBAŞ, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1965, s. 142; Gürkan Taşçı, *Türk Halk Musikisi Saz Eserlerinin Ortaöğretim Mesleki Keman Eğitiminde Kullanım Olanakları Yönüyle İncelenmesi,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2012, s. 25.

[50] Alper Kömürcü, *a.g.e.*, s. 30.

tamamı keman için etütler yazmışlardır. Burada görev yapan kemancılardan biride P. Rode'dir.

3.5 Beşinci Alt Problem

P.Rode Etüt No: 1 'in Hedef Davranışları

Etüt No :1

Tempo: Andante

Ölçü: Altı sekizlik(6/8)

Ton: Sol Majör

Pozisyonlar: I., II., III. IV. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 1: P. Rode No:1 ölçü sayısı 1-9

Yukarıda P. Rode Etüt No: 1'den bir kesit sunulmuştur. Etüt araştırmacı tarafından incelenmiş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda çift

ses tekniğini geliştirmeye yöneliktir. Etüt'de çift ses çalışmaları, üçlü ve altılı aralıkların yanı sıra daha farklı ses aralıkları da bulunmaktadır. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 1: P. Rode Etüt No:1'in Hedef Davranış Bulguları

Hedef	**Çift Ses Çalabilme**
Hedef Davranışlar	• Çift sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Üçlü ve altılı aralıktaki çift sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Çift sesleri legato çalabilme • Çift sesleri spikato yay tekniği ile çalabilme • Çift sesleri stakato yay tekniği ile çalabilme

3.5.1 P.Rode Etüt No: 1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:1'in ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler çizelge Örnek 2, Örnek 4, Örnek 6' de gösterilmiştir.

Örnek 2: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:1	
Ölçü Sayısı: 15-18	

Örnek 2'nin Devamı: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H. Sitt[51] No:12

Ölçü Sayısı: 1-12

Yukarıda destekleyici etüt olarak sunulan H. Sitt'in 12 numaralı çalışması üçlü ve altılı aralıktaki çift sesleri doğru entonasyonla çalabilme ve çift sesleri legato çalabilme hedef davranışlarını içermektedir. Çift ses çalışmalarında uygun olan, temiz sesler elde edene dek ağır ağır çalışmaktır. Bu çalışmada sunulabilecek öneriler iki etüt'ünde hedeflerinden olan çift ses çalımını doğru entonasyona sahip oluncaya dek ayrı yaylarla yavaş yavaş çalışmak ve ses temizliği sorunu halledildikten sonra bağlı, legato çalımı oturtmak olacaktır. Aynı zamanda P. Rode No:1 ve destekleyici etüt Sitt No:12 deki çift sesleri doğru basabilmek için çeşitli çalışmalar yapılabilir. Örnek 4' de Sitt çift ses etütü'nün ilk ölçüsü alınarak bir çift ses çalışma yöntemi uygulanmaya çalışılmıştır.

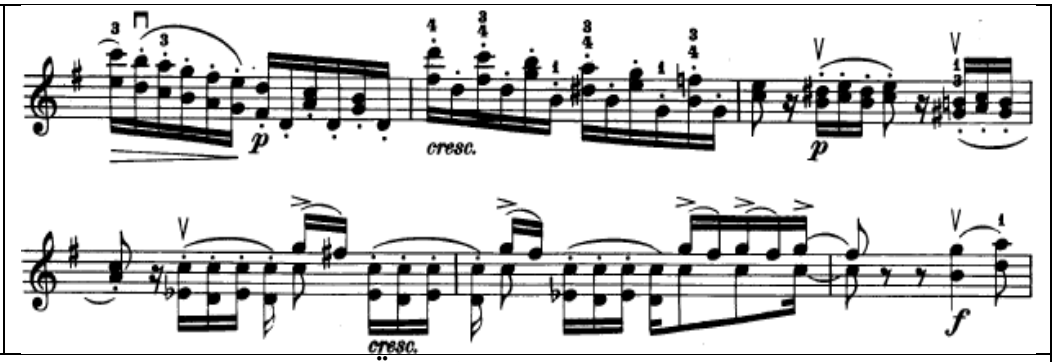
Örnek 3: Araştırmacı tarafından düzenlenen çift ses çalışması

[51] Hans Sitt, *Twenty Studies in Double-Stops Book V, Op.32* , No:12.

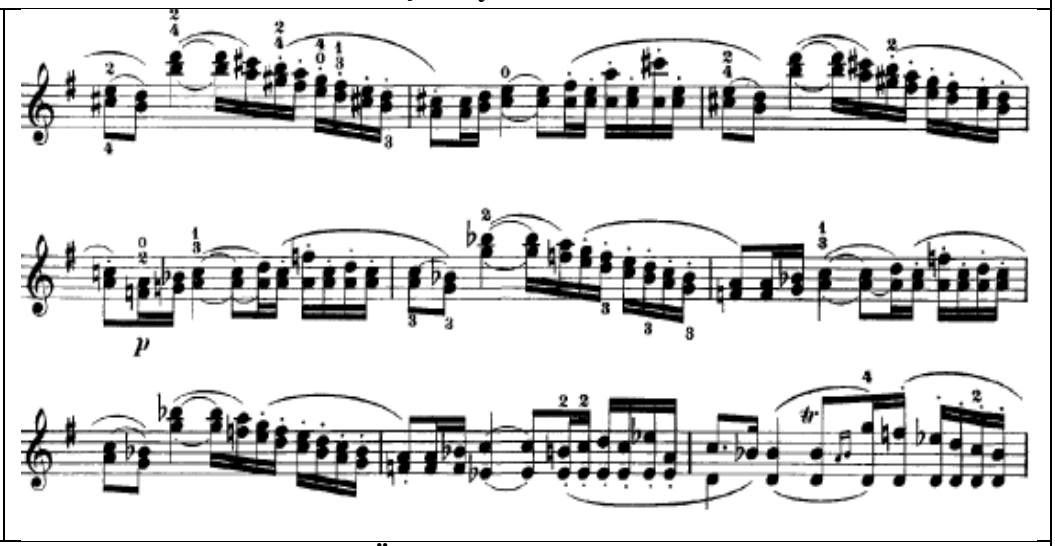
Örnek 4: P. Rode Etüt No:1'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:1

Ölçü Sayısı: 19-24

F. Mazas[52] No:59

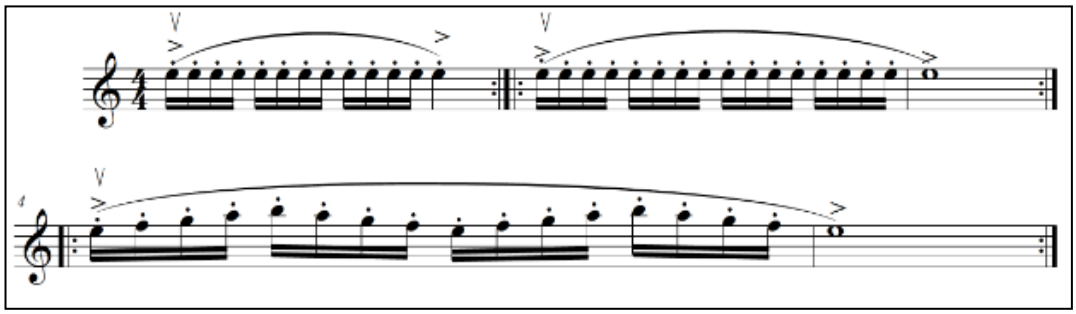

Ölçü Sayısı: 49-57

Yukarıda destekleyici etüt olarak sunulan F. Mazas'ın üçüncü kitabından 59 numaralı çalışmasında tek ses ve çift ses çalışmalarını stakato yay tekniği ile birlikte pekiştirecek birçok kısım bulunmaktadır. Bu çalışmada sunulabilecek öneriler destekleyici etütte bulunan tek ses stakato çalışmasına öncelik verilip, stakato tekniğinin burada oturtulması sağlanılabilir. Çift sesli bölümler de ise seslerin temizliği sağlanmadan stakato tekniği ile çalıma geçilmemesi önemli olacaktır. Aynı zamanda stakato tekniğini geliştirebilmek için Örnek 5' deki gibi çalışmalar öncelikli olarak yapılabilir.

[52] F. Mazas, *75 Melodious and Progressive Studies Book III*, No:59.

Örnek 5: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato çalışması

Örnek 6: P. Rode Etüt No:1' in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:1

Ölçü Sayısı: 32-33

H. Sitt[53] No:11

Ölçü Sayısı: 1-15

Yukarıda destekleyici etüt olarak sunulan H. Sitt'in 11 numaralı etüt'dür. Etüt tamamen stakato tek ses ve çift ses çalışmasına yöneliktir. Çalışmayı doğru bir şekilde, teknik oturana dek yavaştan başlayıp giderek hızlanarak çalışmak önerilebilir. Aynı zamanda stakato tekniğini geliştirebilmek için Örnek 7'deki gibi çalışmalar öncelik olarak yapılabilir.

[53] Hans Sitt, *a.g.e.*,No:11.

Örnek 7: Araştırmacı tarafından düzenlenen spikato çalışması

3.6 Altıncı Alt Problem

P.Rode Etüt No: 2'nin Hedef Davranışları

Etüt No: 2

Tempo: Allegro moderato

Ölçü: Üç dörtlük (3/4)

Ton: Re Minör

Pozisyonlar: I, II, III. IV. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 8: P. Rode No:2 ölçü sayısı 1-6

Yukarıda P. Rode Etüt No:2'den bir kesit sunulmuştur. Etüt araştırmacı tarafından incelenmiş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda kromatik ses aralıklarını (yarım ses aralıklarını) öğretmeye ve legato çalım tekniğini güçlendirmek amaçlarına yönelik olduğu söylenebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 2' de gösterilmiştir.

Tablo 2:P. Rode Etüt No:2' nin Hedef Davranış Bulguları

Hedef	**Kromatik Sesleri Çalabilme**
Hedef Davranışlar	• Kromatik sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Kromatik sesleri legato çalabilme

3.6.1. P. Rode Etüt No:2' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:2' nin ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 9'da gösterilmiştir.

Örnek 9: P. Rode Etüt No:2' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:2

Ölçü Sayısı: 1-9

Örnek 9'un Devamı: P. Rode Etüt No:2' nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

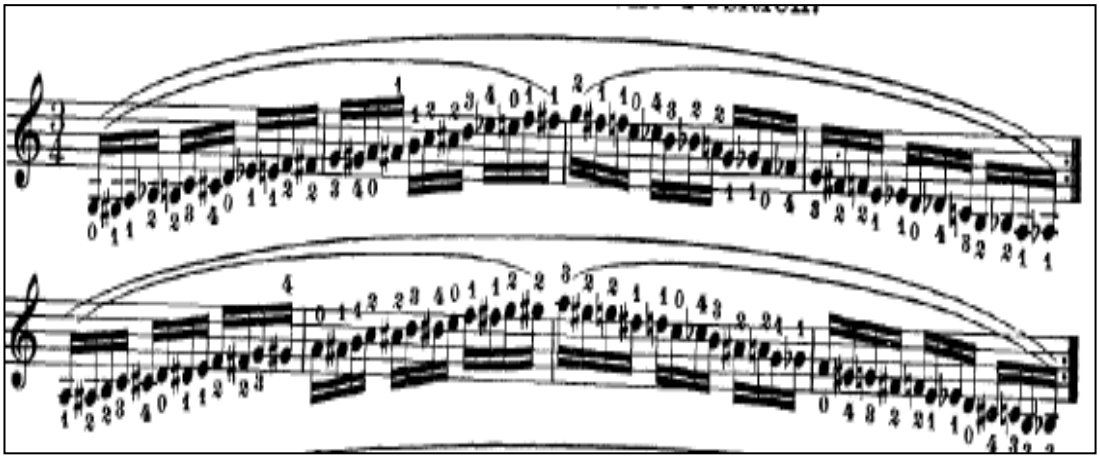
H. Sitt[54] No:55

Ölçü Sayısı: 1-15

Yukarıda destekleyici etüt olarak sunulan H. Sitt'in 55 numaralı etüt'üdür. Her iki etütte de kromatik seslerin legato çalımı göze çarpmaktadır. Bu çalışmada önemli olan sesleri temiz çalmak ve akıcılığı sağlayabilmek olduğu söylenebilir. Çalışmaya başlamadan önce Örnek 10'deki gibi kromatik sesleri içeren gamlar çalmak uygun olacaktır.

Örnek 10: Araştırmacı tarafından düzenlenen kromatik ses çalışması

[54] Hans Sitt, *100 Studies, , Book 1, Op.32,* No:55.

3.7 Yedinci Alt Problem

P.Rode Etüt No: 3'ün Hedef Davranışları

Etüt No:3

Tempo: Vivace

Ölçü: Üç dörtlük (3/4)

Ton: Mi Bemol Majör

Pozisyonlar: I., II., III. IV. V. VI. VII. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 11: P. Rode No:3 ölçü sayısı 1-18

Yukarıda P. Rode Etüt No:3'den bir kesit sunulmuş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda üçleme ritim tartımı içerisinde temiz ses elde etme ve spikato yay tekniğini kullanabilme hedef davranışlarını öğretebilmeyi amaçladığı düşünülebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3: P. Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranış Bulguları

Hedef	**Spikato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Üçleme ritim tartımı içerisinde sipikato yay tekniğini kullanabilme

3.7.1. P. Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:3'ün ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler çizelge Örnek 12'de gösterilmiştir.

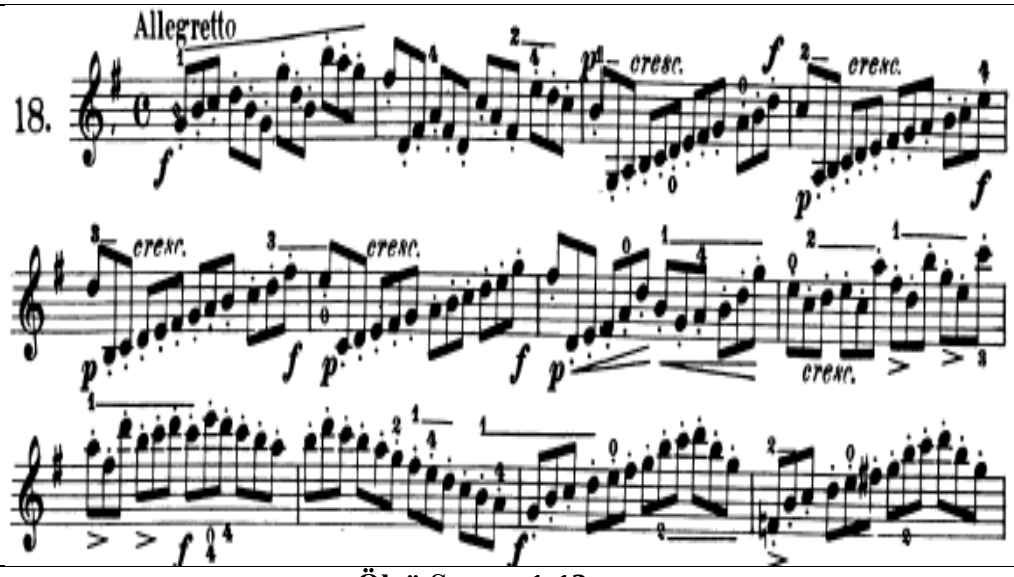
Örnek 12: P. Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:3	
Ölçü Sayısı: 1-18	
R. Kreutzer[55] No:6	
Ölçü Sayısı: 1-9	

[55] R. Kreutzer, *42 Studies or Caprices, No:6.*

Örnek 12'nin Devamı: P. Rode Etüt No:3'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H. E. Kayser[56] No:18

Ölçü Sayısı: 1-12

Yukarıda P. Rode No:3' e destekleyici etüt/etütler olarak R. Kreutzer'in 6. , H. E. Kayser'in 18. numaraları egzersizleri sunulmuştur. Bu çalışmada üçleme (triole) ritim kalıbının oturtulması ve vurgulu (aksanlı) olan yerlerin doğru yapılması çok önemlidir. Çalışmada verilen hedeflere doğru olaşabilmek için buradaki üç egzersizinde ilk olarak detaşe çalışılması, daha sonra vurgulara da dikkat ederek spikato tekniği ile bu çalışmanın sürdürülmesi uygun olacaktır. Çalışmadaki diğer önemli nokta da sesleri temiz çalmak ve akıcılığı sağlayabilmek olduğu söylenebilir.

3.8 Sekizinci Alt Problem

P.Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışları

Etüt No: 4

Tempo: Moderato

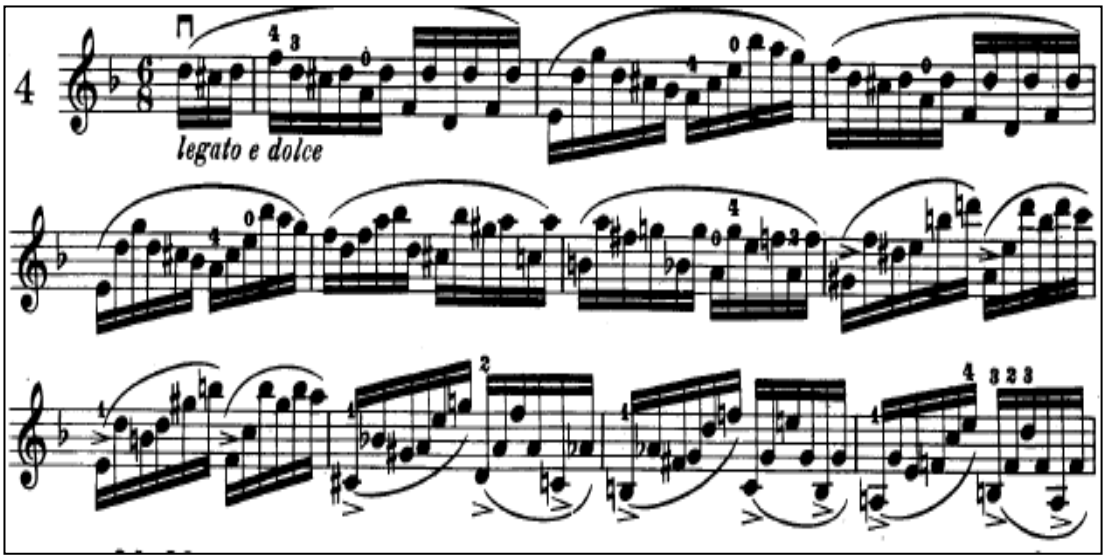
[56] H. E. Kayser, *Studies for Violin Op.20, Book II.,* No:18.

Ölçü: Altı sekiz (6/8), aç dörtlük (3/4)

Ton: Re Minör

Pozisyonlar: I., II., III. IV. V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 13: P. Rode No:4 ölçü sayısı 1-11

Yukarıda P. Rode Etüt No:4'den bir kesit sunulmuş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda legato yay tekniğini kullanabilme hedef davranışlarını öğretebilmeyi amaçladığı düşünülebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 4' de gösterilmiştir.

Tablo 4: P. Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranış Bulguları

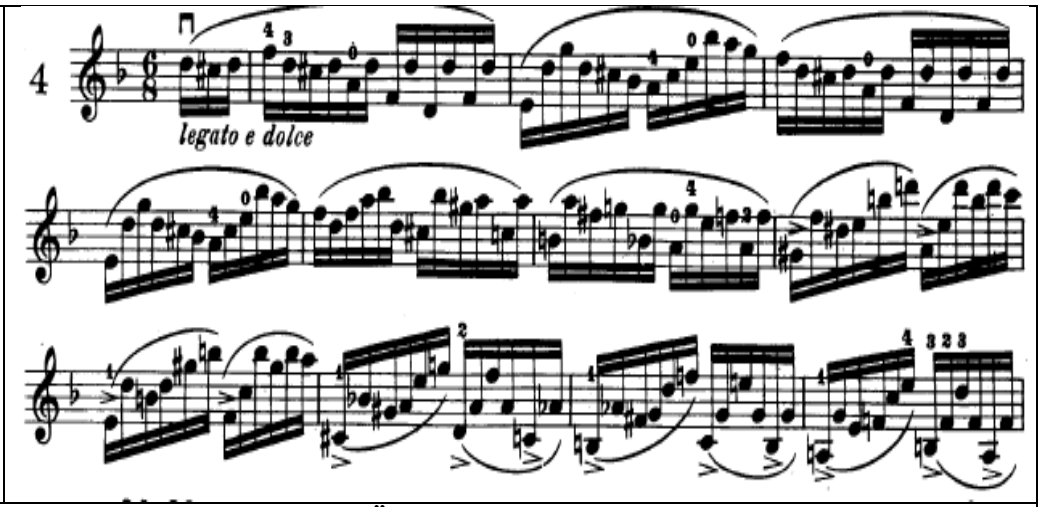
Hedef	**Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Legato, aksanlı legato çalımı doğru uygulayabilme

3.8.1. P. Rode Etüt No:4 'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:4'ün araştırmacı tarafından ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 14'de gösterilmiştir.

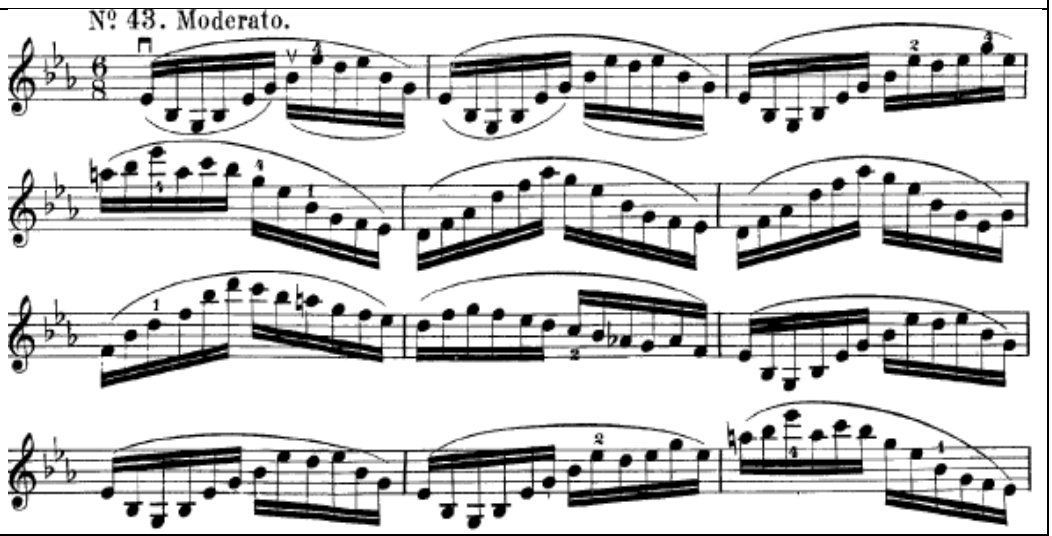
Örnek 14: P. Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:4

Ölçü Sayısı: 1-9

F. Wohlfahrt[57] No:43

Ölçü Sayısı: 1-12

[57] F. Wolhfahrt, *60 Studies, Op.45, Book II.*, No:43.

Örnek 14'ün Devamı: P. Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H.E. Kayser[58] No:16

Ölçü Sayısı: 1-9

J. Dont[59] No:3

Ölçü Sayısı: 1-10

J. Dont[60] No:8

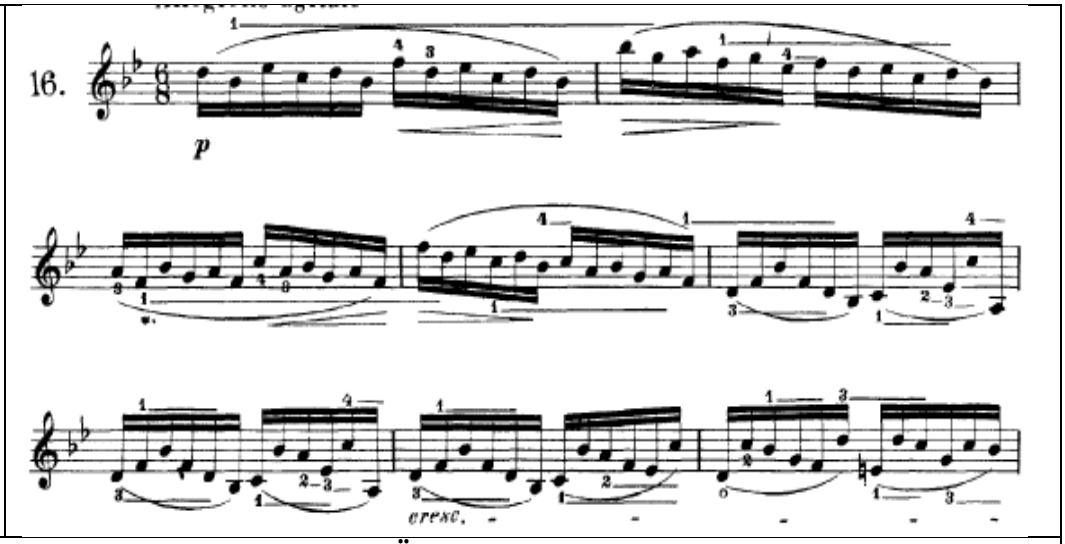

Ölçü Sayısı: 1-8

[58] H. E. Kayser, *a.g.e.,* No:16.
[59] J. Dont, *24 Preparatory Exercises, Op.37,* No:3.
[60] J. Dont, *a.g.e.,* No:8.

Örnek 14'ün Devamı: P. Rode Etüt No:4'ün Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

J. Dont[61] No:16

Ölçü Sayısı: 1-8

Yukarıda P. Rode No:4 'e destekleyici etüt/etütler olarak F. Wohlfahrt, H. E. Kayser, J. Dont gibi alanlarında uzaman bestecilerin büyük legato ile ilgili çalışmaları seçilmiştir. Legato yaparken önemli olan seslerin temizliği akıcılığı sağlamak ve tel değişimlerinde yayı zamanında tellere çevirmektir. Bu sebeple çalışmaların ilk olarak ağır yapılması ve yay bağlarını daha küçük parçalara ayırarak çalışmak yararlı olacaktır. Aynı zamanda bazı seçilen etütlerde aksanlar bulunmaktadır. Bu aksanlarında yapılması önemli görülmektedir.

3.9 Dokuzuncu Alt Problem

P.Rode Etüt No:5'in Hedef Davranışları

Etüt No: 5

Tempo: Andantino

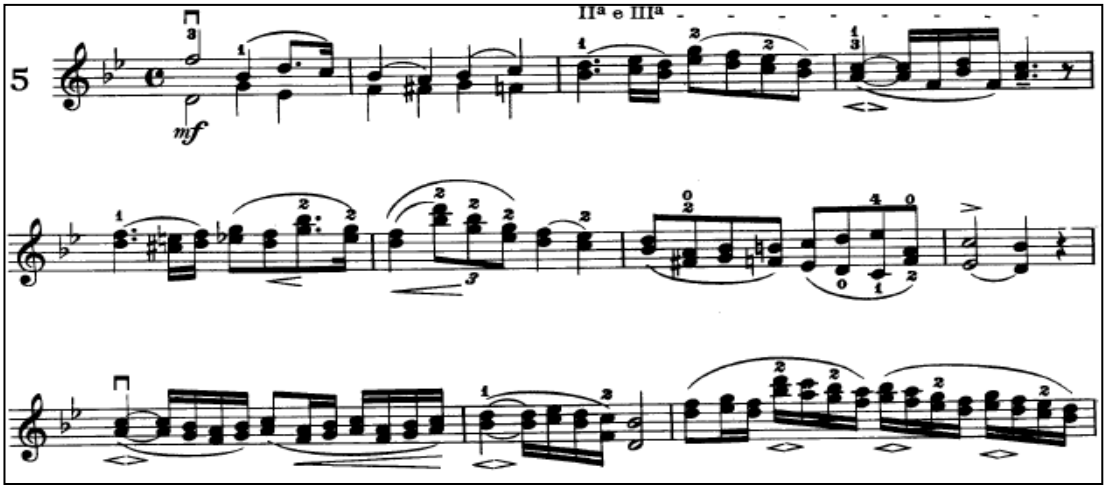
Ölçü: Dört dörtlük (C)

[61] J. Dont, *a.g.e.*, No:16.

Ton: Si Bemol Majör

Pozisyonlar: I, II, III. IV. V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 15: P. Rode No:5 ölçü sayısı 1-12

Yukarıda P. Rode Etüt No:5'den bir kesit sunulmuş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda çift sesleri temiz çalarak, legato yay tekniğini kullanabilme hedef davranışlarını öğretebilmeyi amaçladığı düşünülebilir. Araştırmacı tarafından incelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 5' de gösterilmiştir.

Tablo 5: P. Rode Etüt No:5'in Hedef Davranış Bulguları

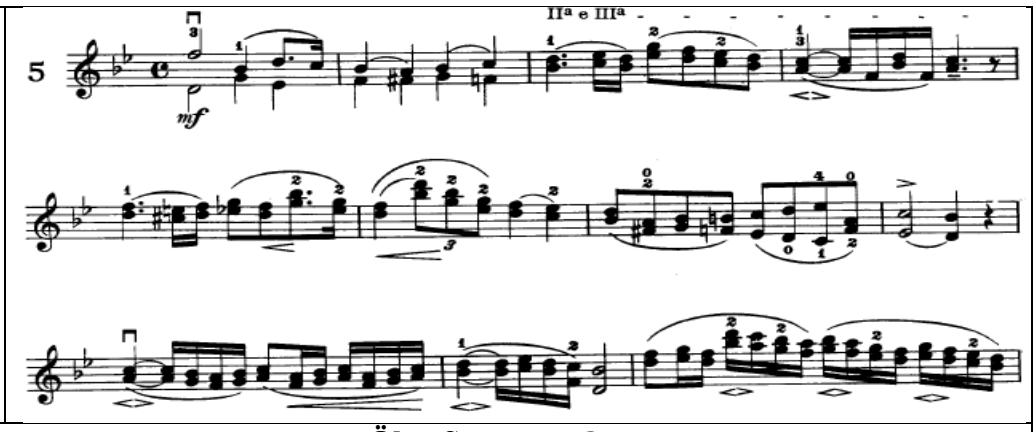
Hedef	**Çift Sesleri Legato Yay Tekniği İle Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Çift Sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Çift Sesleri legato çalabilme

3.9.1. P. Rode Etüt No:5 'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:5'in araştırmacı tarafından ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 16'de gösterilmiştir.

Örnek 16: P. Rode Etüt No:5'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:5

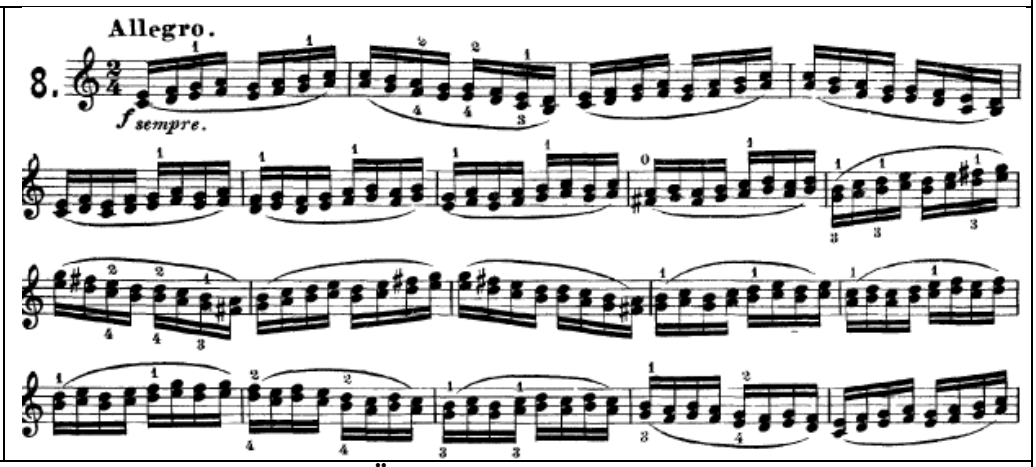
Ölçü Sayısı: 1-12

R. Kreutzer[62] No:33

Ölçü Sayısı: 1-22

J. Dont[63] No:8

Ölçü Sayısı: 1-19

[62] R. Kreutzer, *a.g.e.*, No:33.
[63] J. Dont, *a.g.e.*, No:8.

Örnek 16'nın Devamı: P. Rode Etüt No:5'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H. Sitt[64] No:16

Ölçü Sayısı: 1-16

Yukarıda P. Rode No:5 'e destekleyici üç etüt önerilmiştir; ancak çalıcılar H. Sitt'in "*Twenty Studies in Double-Stops Book V, Op.32* isimli tamamen çift ses çalışmasına yer verilmiş metodunu da çalışmaları önemlidir. Yine söylemek gereklidir ki çift sesleri çalışırken ilk önce ayrı ayrı sesleri çalıp sonra çift ses olarak çalışılması ses temizliğinin doğru sağlanmasına destek olacaktır.

3.10 Onuncu Alt Problem

P.Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranışları

Etüt No: 6

Tempo: Presto

Ölçü: Üç sekizlik (3/8)

Ton: Mi Majör

[64] Hans Sitt, *Twenty Studies in Double-Stops Book V, Op.32* , No:16.

Pozisyonlar: I, II, III. IV. V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 17: P. Rode No:6 ölçü sayısı 1-23

Yukarıda P. Rode Etüt No:6' dan bir kesit sunulmuştur. Etüt incelenmiş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda sipikato yay tekniğini uygulayabilme ve tril çalışmalarını içerdiği söylenebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 6' da gösterilmiştir.

Tablo 6: P. Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranış Bulguları

Hedef	**Spikato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Sipikato yay tekniğini doğu yapabilme
2. Hedef	**Tril Yapabilme**
	• Doğru tril yapabilme

3.10.1. P. Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:6' nın ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 18'da gösterilmiştir.

Örnek 18: P. Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:6

Ölçü Sayısı: 1-23

H.E. Kayser[65] No:14

Ölçü Sayısı: 12-28

[65] H. E. Kayser, *a.g.e.,* No:14.

Örnek 18'in Devamı: P. Rode Etüt No:6'nın Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

J. Dont[66] No:7

Ölçü Sayısı: 1-12

R. Kreutzer[67] No:15

Ölçü Sayısı: 1-9

Yukarıda P. Rode No:6 'ya destekleyici olarak doğru spikato ve doğru tril yapabilmek amacıyla dört etüt önerilmiştir ancak çalıcılar O. Sevcik "*Violin Studies Exercıces Pour Prepaper Et Developper Le Trılle Part I-II" Op.7* isimli tamamen tril çalışmasına yer verilmiş metodunu da çalışmaları önemli olacaktır.

[66] J. Dont, *a.g.e.*, No:7.
[67] R. Kreutzer, *a.g.e.*, No:15.

3.11 Onbirinci Alt Problem

P. Rode Etüt No: 7'nin Hedef Davranışları

Etüt No: 7

Tempo: Adagio

Ölçü: Dört dörtlük (C)

Ton: Fa Majör

Pozisyonlar: I, II, III. IV, V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 19: P. Rode No:7 ölçü sayısı 1-33

Yukarıda P. Rode Etüt No:7'den bir kesit sunulmuş çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda farklı ritmik kalıplar içinde martele yay tekniğini uygulayabilme, tril çalışmaları, legato çalım ve çeşitli ritmik kalıplar çerçevesinde çift ses çalabilme gibi farklı teknikleri içerdiği söylenebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 7' de gösterilmiştir.

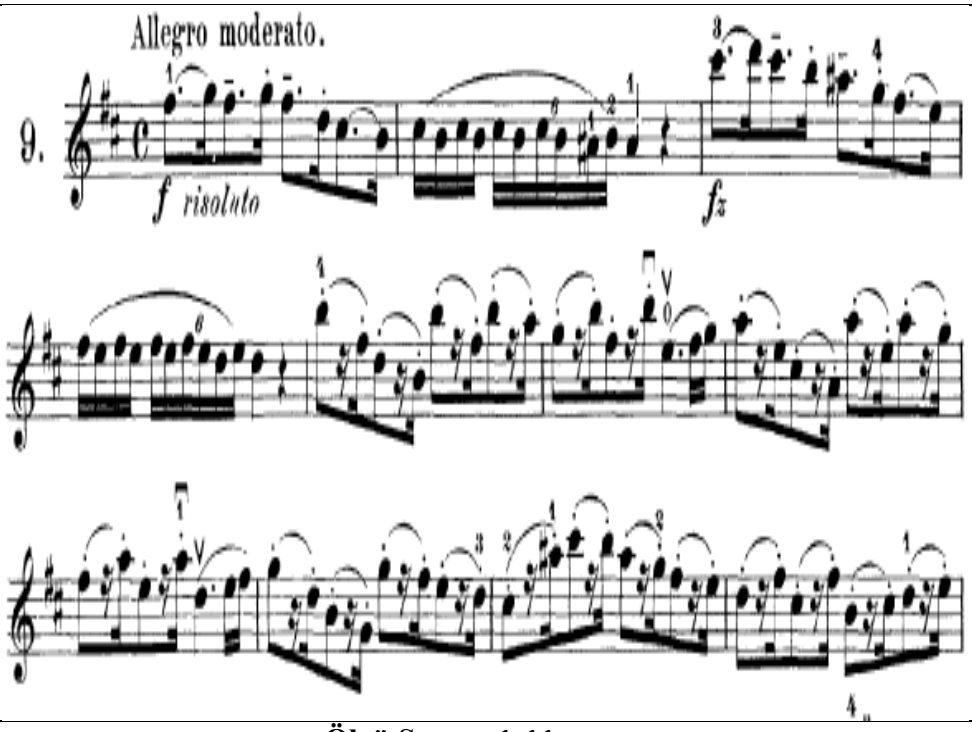
Tablo 7: P. Rode Etüt No:7' nin Hedef Davranış Bulguları

1. Hedef	**Martele Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Martele yay tekniğini doğru uygulayabilme
2. Hedef	**Legato Çalabilme**
Hedef Davranışlar	• Tel değiştirerek legato çalabilme
3. Hedef	**Çift Ses Çalabilme**
Hedef Davranışlar	• Üçlü ve altılı aralıktaki çift sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Farklı ritmik kalıpta çift ses çalabilme • Çift sesleri legato çalabilme

3.11.1. P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:7'nin ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler çizelge Örnek 20, Örnek 21, Örnek 22'de gösterilmiştir.

Örnek 20: P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:7	
Ölçü Sayısı: 15-17	
F. Mazas[68] No:9	
Ölçü Sayısı: 1-11	

Yukarıda P. Rode No:6 'da bulunan martele tekniğine destekleyici çalışma olarak F. Mazas No:9 önerilmiştir.

[68] F. Mazas, *a.g.e.*, No:9.

Örnek 21: P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:7

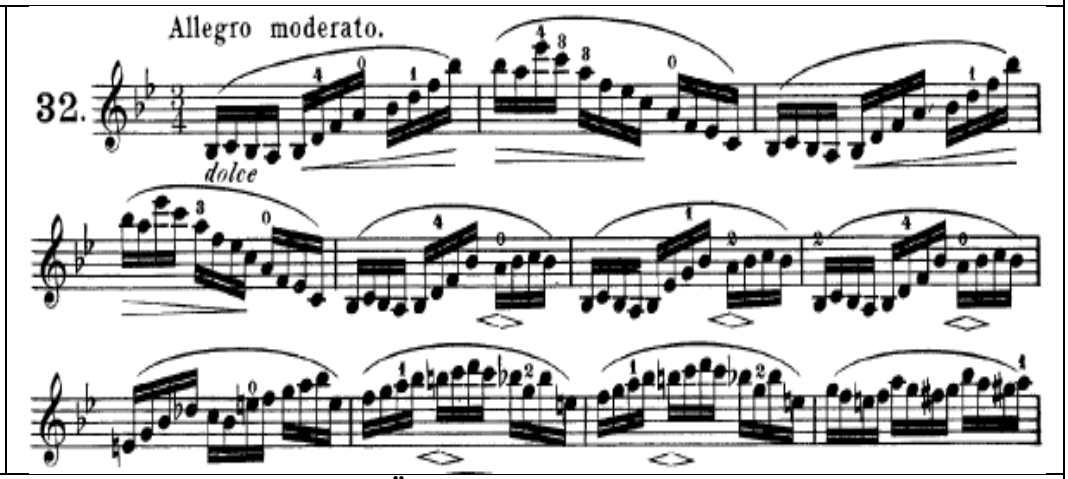
Ölçü Sayısı: 59-66

H. E. Kayser[69] No:12

Ölçü Sayısı: 1-6

F. Mazas[70] No:32

Ölçü Sayısı: 1-11

[69] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:12.
[70] F. Mazas, *a.g.e.*, No:32.

Yukarıda P. Rode No:7' ye destekleyici olarak F. Mazas ve H. E. Kayser'in etüt kitaplarından büyük legato çalışmaları seçilmiştir. Daha öncede söylenildiği gibi legato yaparken önemli olan seslerin temizliği akıcılığı sağlamak ve tel değişimlerinde yayı zamanında tellere çevirmektir. Bu sebeple çalışmaların ilk olarak ağır yapılması ve yay bağlarını daha küçük parçalara ayırarak çalışmak yararlı olacaktır.

Örnek 22: P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:7

Ölçü Sayısı: 12- 26

R. Kreutzer[71] No: 35

Ölçü Sayısı: 1- 13

[71] R. Kreutzer, *a.g.e.,* No:35.

Örnek 22'nin Devamı: P. Rode Etüt No:7'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

F. Mazas[72] No:64

Ölçü Sayısı: 1- 13

Yukarıda P. Rode No:7'ye destekleyici iki etüt önerilmiştir. Etütler üçlü ve altılı aralıkları doğru entonasyonla çalabilme, farklı ritmik kalıpları doğru çalabilme ve legato çalım hedef davranışlarını içermektedir. Bu çalışmaların yanında çalıcılar R. Hohmann'ın " *Double-Stops Studies Op.96* isimli tamamen çift ses çalışmasına yer verilmiş metodu'nu da çalışmaları önemlidir. Yine çift sesleri çalışırken ilk önce ayrı ayrı sesleri çalıp sonra çift ses olarak çalışılması ses temizliğinin doğru sağlanmasına destek olacaktır.

3.12 Onikinci Alt Problem

P. Rode No:8'in Hedef Davranışları

Etüt No: 8

[72] F. Mazas, *a.g.e.,* No:64.

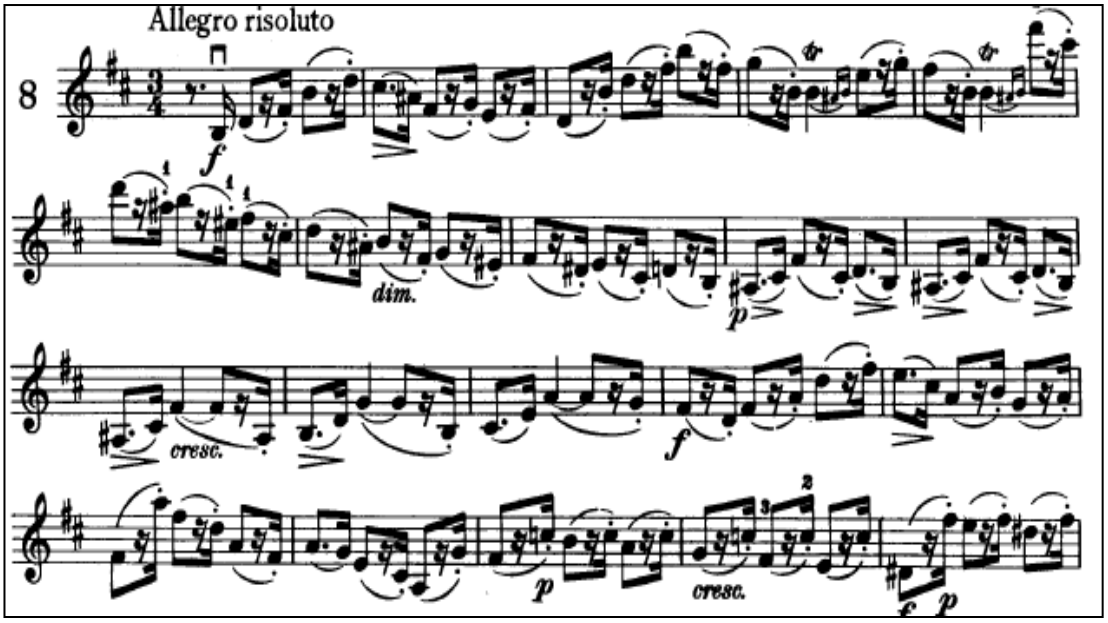
Tempo: Allegro risoluto

Ölçü: Üç dörtlük (3/4)

Ton: Si Minör

Pozisyonlar: I., II., III. IV.,V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 23: P. Rode No:8 ölçü sayısı 1-20

Yukarıda P. Rode Etüt No:8'den bir kesit sunulmuş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Etüt kemanda martele yay tekniğini öğretmeye yöneliktir. Araştırmacı tarafından incelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 8' de gösterilmiştir.

Tablo 8: P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranış Bulguları

1. Hedef	**Martele Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Martele yay tekniğini doğru uygulayabilme

3.12.1. P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:8'in hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 24'de gösterilmiştir.

Örnek 24: P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:8

Ölçü Sayısı: 1- 20

F. Wolhfarhrt[73] No:44

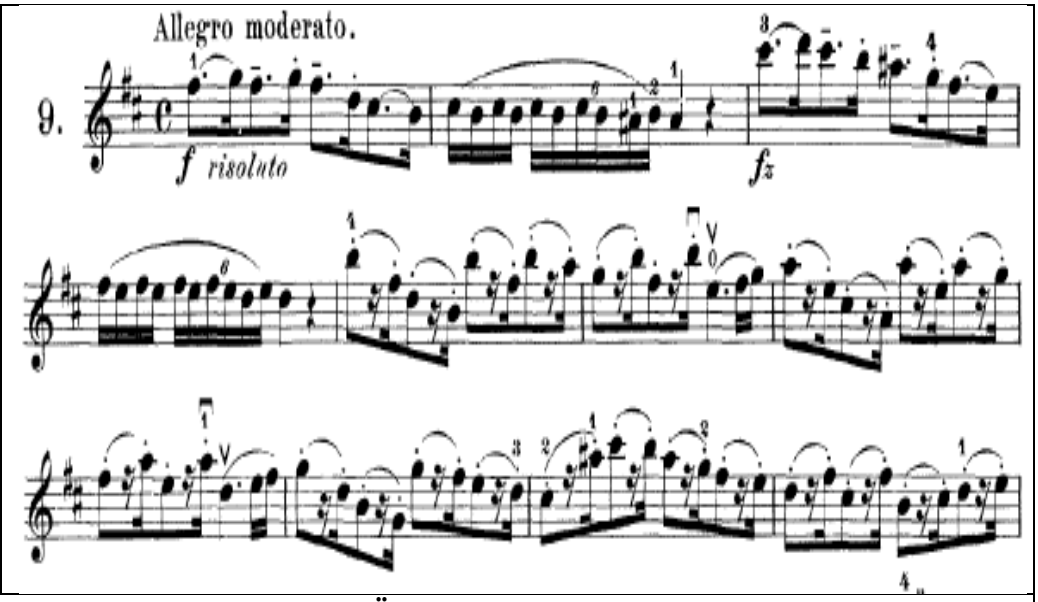

Ölçü Sayısı: 1- 9

[73] F. Wolhfahrt,*a.g.e.*, No:44.

Örnek 24'ün Devamı: P. Rode Etüt No:8'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

F. Mazas[74] No:9

Ölçü Sayısı: 1-11

3.13 Onüçüncü Alt Problem

P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışları

Etüt No: 9

Tempo: Allegro moderato

Ölçü: Dört dörtlük (C)

Ton: Sol Majör

Pozisyonlar: I., II., III. IV.,V. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

[74] F. Mazas, *a.g.e.*, No:9.

Örnek 25: P. Rode No:9 ölçü sayısı 1-11

Yukarıda P. Rode Etüt No:9'dan bir kesit sunulmuştur. Etüt kemanda legato, spikato, sipikato legato gibi karmaşık yay tekniklerini öğretmeye yöneliktir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 9' da gösterilmiştir.

Tablo 9: P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranış Bulguları

1. Hedef	**Sipikato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sipikato yay tekniğini doğru uygulayabilme
2. Hedef	**Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Tel değiştirerek legato çalabilme
3. Hedef	**Sipikato, Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sipikato, Legato karmaşık yay tekniklerini doğru uygulayabilme

3.13.1. P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:9'un ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 26, Örnek 27, Örnek 28'da gösterilmiştir.

Örnek 26: P. Rode Etüt No:9' un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:9

Ölçü Sayısı: 9-11

H. E. Kayser[75] No:9

Ölçü Sayısı: 1-12

H. E. Kayser[76] No:24

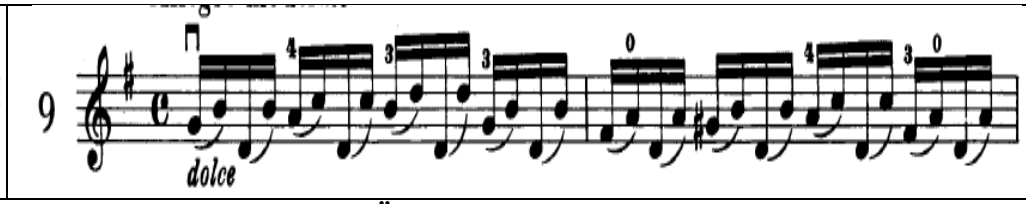
Ölçü Sayısı: 1-9

[75] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:9.
[76] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:24.

Yukarıda P. Rode No:9'un içerisinde bulunan spikato tekniğini destekleyecek iki etüt önerilmiştir. Bu etütlerin yanında A. Casorti' nin *"The Techniques Of Bowing Op. 50"* kitabında 11-17. sayfalarda bulunan spikato tekniğini destekleyici çalışmalar bulunmaktadır. Spikato tekniğini öğrenirken ilk olarak detaşe çalışmak daha sonra hızı arttırarak spikato tekniğine geçmek iyi bir çalışma tekniğidir.

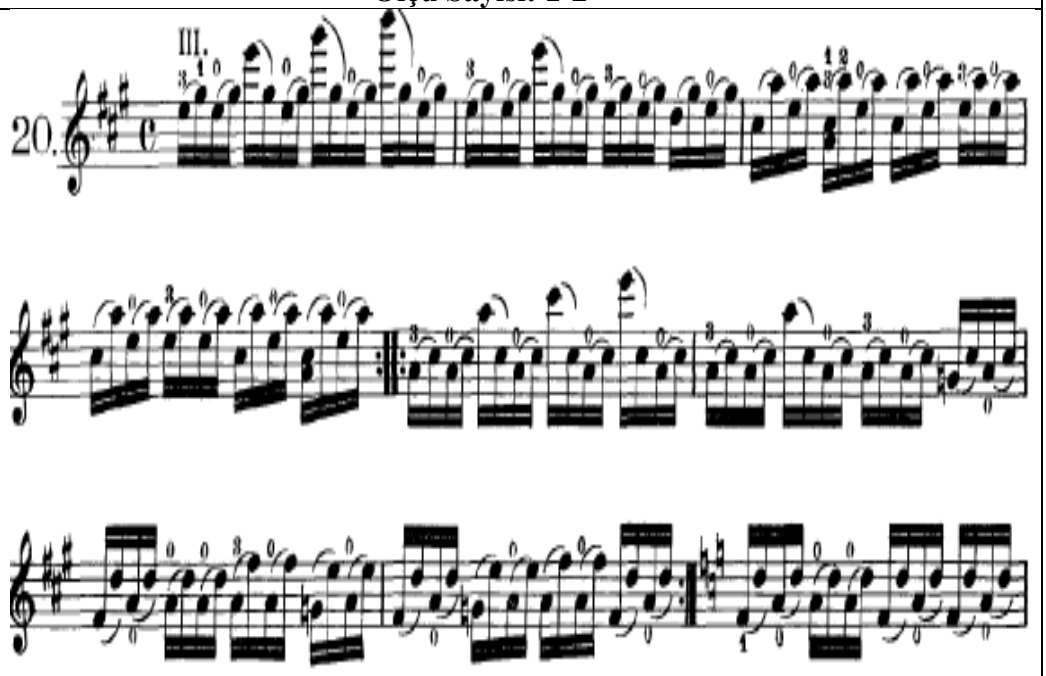
Örnek 27: P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P.Rode No:9

Ölçü Sayısı: 1-2

F. Fiorillo[77] No:20

Ölçü Sayısı: 1-9

[77] F. Fiorillo, *36 Studies Or Caprices*, No:20.

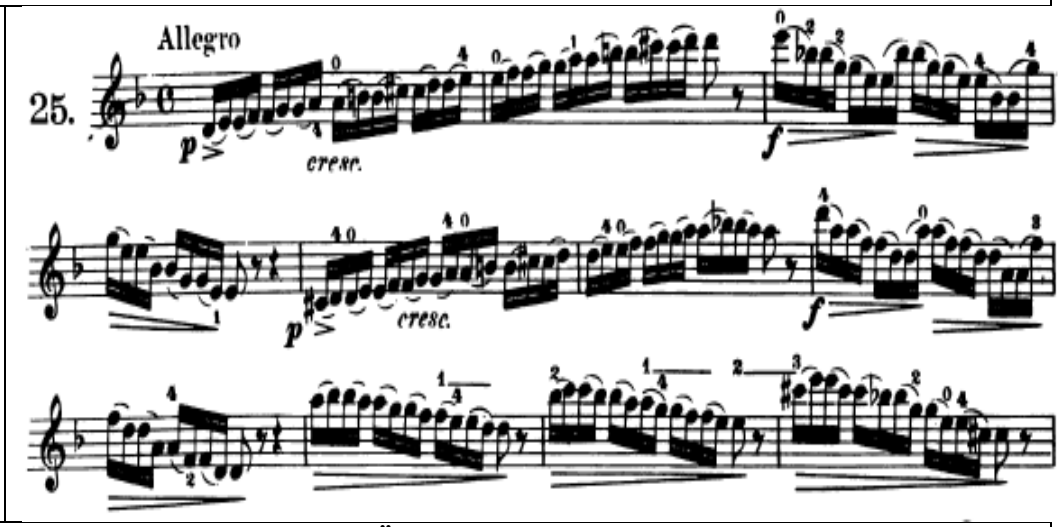
Örnek 27'nin Devamı: P. Rode Etüt No:9'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H.E. Kayser[78] No:10

Ölçü Sayısı: 1-9

H. E. Kayser[79] No:25

Ölçü Sayısı: 1-11

İncelemeler ve destekleyici etütlerde de görüldüğü gibi burada ki hedef davranış bağlı çalımdır. Etütlerde amaç zorluk derecesi yüksek pozisyonlarda veya tel atlamalı pasajlarda legato çalımı iyi yapabilmektir. Bu tip pasajlarda yay tele iyi çevrilmelidir ve seslerde temizlik ve netlik sağlanmalıdır.

[78] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:10.
[79] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:25.

Örnek 28: P. Rode Etüt No:9' un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:9

Ölçü Sayısı: 3-4

F. Fiorillo[80] No:12

Ölçü Sayısı: 1-9

F. Fiorillo[81] No:31

Ölçü Sayısı: 1-12

[80] F. Fiorillo, *a.g.e.*, No:12.
[81] F. Fiorillo, *a.g.e.*, No:31.

Görüldüğü gibi etütlerde öğretilmek istenen legato ve spikato yay tekniklerini karmaşık olarak yapabilmektir. Burada P. Rode etüt kitabının doğru bir sıra izlediği de görülmektedir.

Çünkü ilk etütlerinde legato çalım sonra spikato çalım ile çeşitli egzersizler vardır. Daha sonraki etütlerde de bu iki tekniğin karmaşık hali karşımıza çıkmaktadır. Bu incelenen bir çok etüt kitabında aynı sırayı izlemektedir.

Aynı zamanda çalışılan keman litaratüründe yer etmiş bir çok parça konçerto ve sonatta karşımıza çıkmaktadır. Bu tekniği iyi yapabilmek için önce legato ve spikato tekniklerini ayrı ayrı iyi yapabilmek gerektiği söylenebilir. Yinede bu karmaşık yay tekniklerini başta ağır ağır çalışıp sonra istenilen tempoya getirmek keman çalımında tekniğin doğru oturması ve daha sonraki dönemlerde bu tekniklerle karşı karşıya gelindiğinde sorun yaşanmaması konusunda önemli olduğu söylenebilir.

3.14 Ondördüncü Alt Problem

P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranışları

Etüt No :10

Tempo: Adagio, Allegro agitato

Ölçü: Üç dörtlük, Dört dörtlük (3/4-C)

Ton: Fa Minör

Pozisyonlar: I., II., III. IV.,V. VI. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 29: P. Rode No:10 ölçü sayısı 1-21

Yukarıda P. Rode Etüt No:10'dan bir kesit sunulmuştur. Etüt kemanda sipikato legato gibi karmaşık yay tekniklerini öğretmeye yöneliktir. Araştırmacı tarafından incelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 10' da gösterilmiştir.

Tablo 10: P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranış Bulguları

Hedefler	**Spikato, Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sipikato, Legato karmaşık yay tekniklerini doğru uygulayabilme

3.14.1. P. Rode Etüt No:10'un Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:10'un ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 30'da gösterilmiştir.

Örnek 30: P. Rode Etüt No:10'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

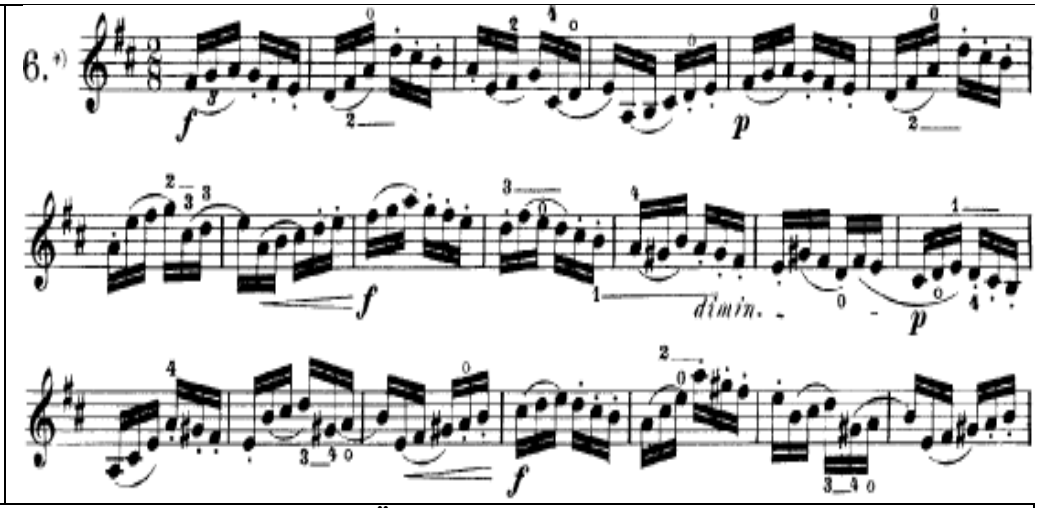
P. Rode No:10

Ölçü Sayısı: 1-21

Örnek 30'un Devamı: P. Rode Etüt No:10'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

J. Dont[82] No:6

Ölçü Sayısı: 1-20

F. Mazas[83] No:28

Ölçü Sayısı: 1-11

Görüldüğü gibi etütlerde öğretilmek istenen, legato ve spikato yay tekniklerini karmaşık olarak yapabilmektir. P. Rode 9 numaralı etütte de aynı hedef davranışları öğretmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmaları ağır ağır çalışıp sonra hızlandırmak, doğru teknik kazanma açısından çalıcıya olumlu sonuçlar verecektir.

[82] J. Dont, *a.g.e.,* No:6
[83] F. Mazas, *a.g.e.,* No:28.

3.15 Onbeşinci Alt Problem

P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışları

Etüt No:11

Tempo: Allegro moderato, Adagio, Allegro, Vivace

Ölçü: Serbest, İki dörtlük (2/4)

Ton: Do Majör

Pozisyonlar: I, II, III. I,V. V.VII. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 31: P. Rode No:11 ölçüsüz (serbest çalım)

Yukarıda P. Rode Etüt No:11'dan bir kesit sunulmuş ve çeşitli hedef davranışlar belirlenmiştir. Aynı zamanda P. Rode, bu etütte kitabında rastlanmamış bir çalışma oluşturmuştur. Etüt'ün ilk bölümünde ölçüsüz (serbest çalıma) yer vermiştir ancak etüt birçok keman tekniğini de beraberinde getirmiştir. Bu tekniklerin stakato, spikato, legato, spikato legato gibi karmaşık yay tekniklerini ve çeşitli ritmik tartımları doğru uygulamaya yönelik bir çalışma olduğu söylenebilir İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 11' de gösterilmiştir.

Tablo 11: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranış Bulguları

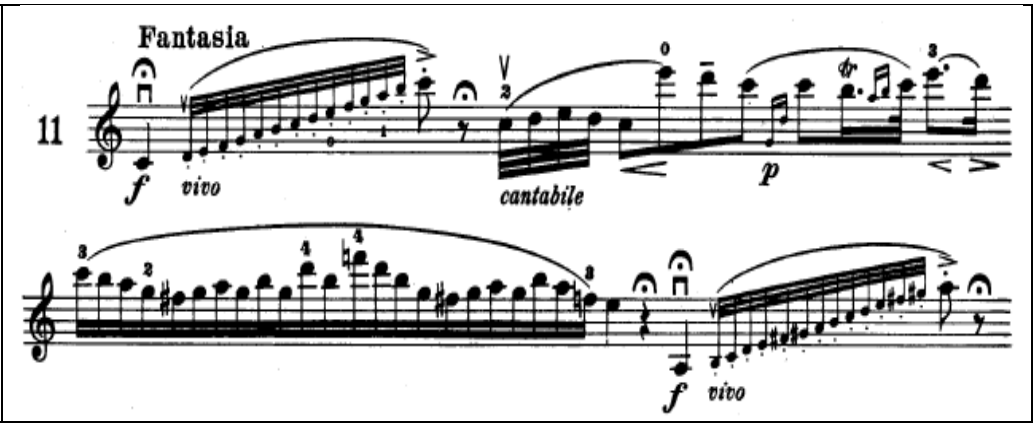
1. Hedef	**Stakato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Stakato yay tekniğini doğru uygulayabilme
2. Hedef	**Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Legato yay tekniğini doğru uygulayabilme • Farklı ritmik tartımlarda legato yapabilme
3. Hedef	**Legato Sipikato, Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Legato Sipikato, karmaşık yay tekniklerini doğru uygulayabilme
4. Hedef	**Sipikato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Sipikato yay tekniğini doğru uygulayabilme
5. Hedef	**Farklı Ritmik Tartımlarda Legato Yapabilme**
Hedef Davranışlar	• Farklı ritmik tartımları doğru uygulayabilme • Farklı ritmik tartımlarla bağlı çalabilme

3.15.1. P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:11'in araştırmacı tarafından ortaya konan hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 32, Örnek 35, Örnek 36, Örnek 37, Örnek 38'da gösterilmiştir.

Örnek 32: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:11

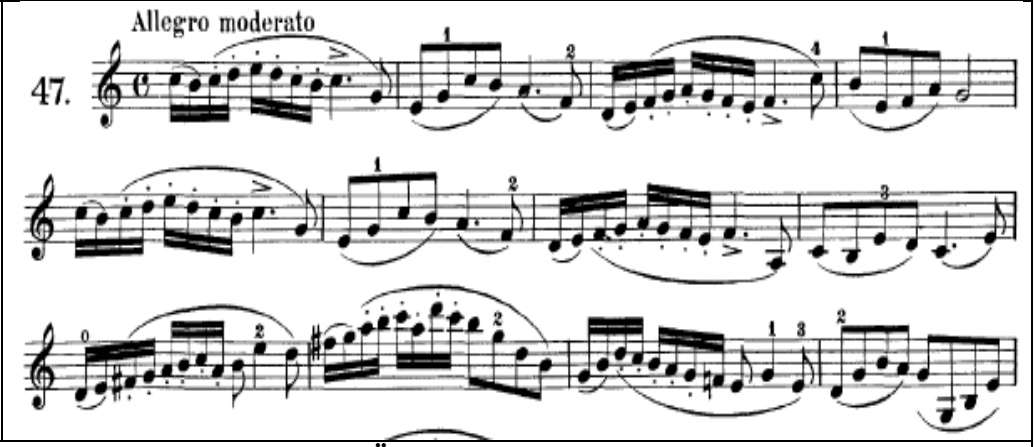
Ölçü Sayısı: yok (serbest çalım)

F. Fiorillo[84] No:3

Ölçü Sayısı: 1-12

F. Wolhfarhrt[85] No:47

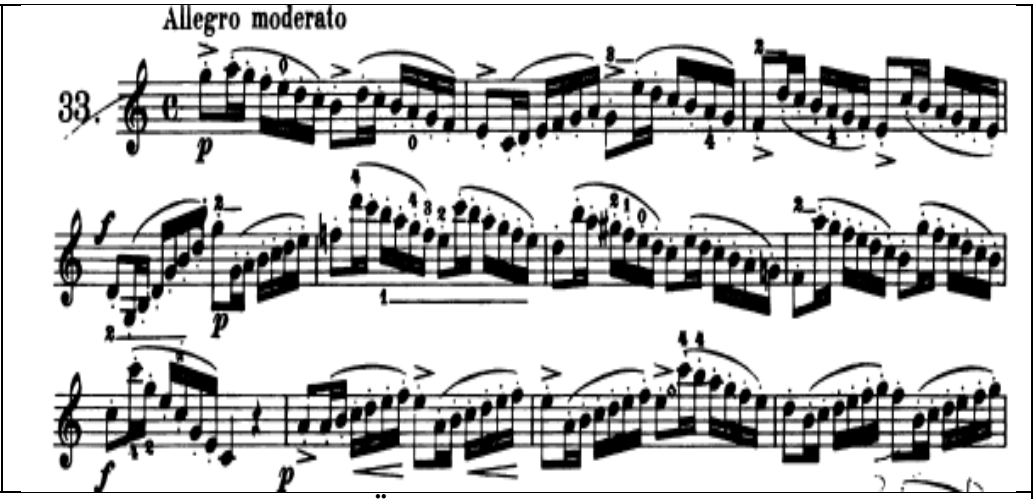

Ölçü Sayısı: 1-12

[84] F. Fiorillo, *a.g.e.,* No:3.
[85] F. Wolhfahrt,*a.g.e.*, No:47.

Örnek 32'nin Devamı: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H. E. Kayser[86] No:33

Ölçü Sayısı: 1-11

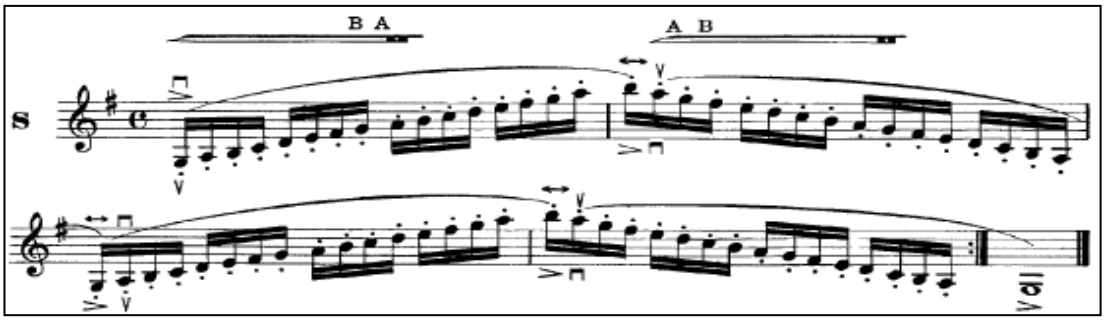
Yukarıda P. Rode No:11 içerisinde bulunan stakato tekniğini destekleyecek üç etüt önerilmiştir. Bu etütlerin yanı sıra stakato tekniğini oturtabilmek için çalıcılara önerebilecek ilk egzersiz Örnek 33'teki uygulamayı dört telde de çalışmaktır. Daha sonraki çalışma ise Örnek 34'teki egzersizin yapılmasıdır.

Örnek 33: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato yay çalışması

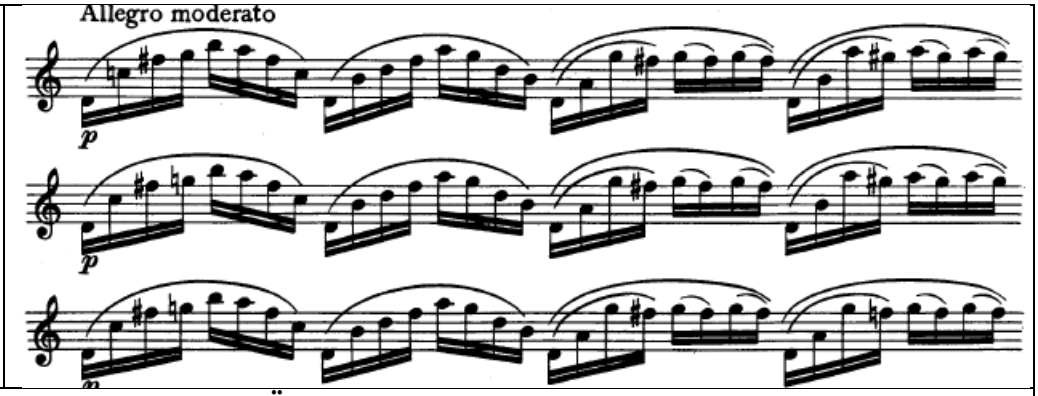
[86] H. E. Kayser, *a.g.e.,* No:33.

Örnek 34: Araştırmacı tarafından düzenlenen stakato yay çalışması

Örnek 35: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:11

Ölçü Sayısı: Yok (Serbest çalım)

F. Wolhfarhrt[87] No:39

Ölçü Sayısı: 1-12

[87] F. Wolhfahrt,*a.g.e.*, No:39.

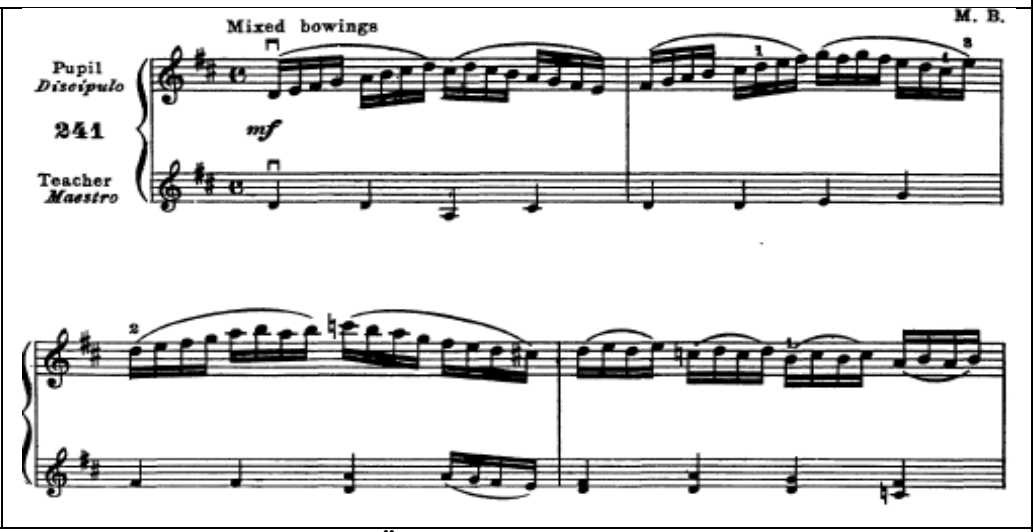
Örnek 35'in Devamı: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

F. Wolhfarhrt[88] No:45

Ölçü Sayısı: 1-9

Maia Bang[89] No:241

Ölçü Sayısı: 1-4

Yukarıda P. Rode No:11 içerisinde bulunan legato çalım için üç etüt önerilmiştir. Bu etütler ve daha önce önerilen legato çalım etütleri doğru bir şekilde çalışıldığında, çalıcıların legato konusunda problemlerinin kalmayacağı düşünülebilir, ancak problemler hala devam ediyor ise, bu tekniği öğretmeyi amaçlayan etütlere geri dönülüp ağır ağır ve ayrı ayrı çalışılması, sorunu gidermede önemli bir adım olacaktır.

[88] F. Wolhfahrt,*a.g.e.*, No:45.
[89] Maia Bang, *Violin Metod, Book III*, No:241.

Örnek 36: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:11

Ölçü Sayısı: Yok (Serbest çalım)

J. Dont[90] No:13

Ölçü Sayısı: 1-11

J. Dont[91] No:14

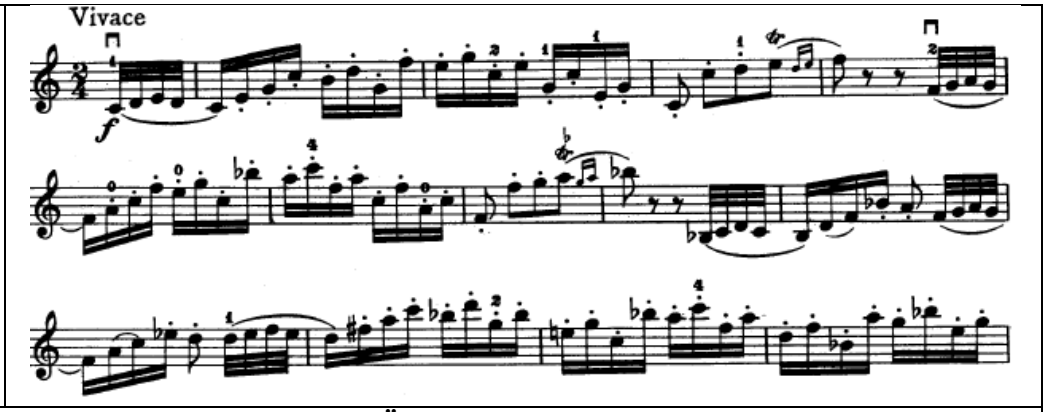

Ölçü Sayısı: 1-6

[90] J. Dont, *a.g.e.*, No:13.
[91] J. Dont, *a.g.e.*, No:14.

Örnek 37: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:11

Ölçü Sayısı: 1-13

J. Dont[92] No:28

Ölçü Sayısı: 1-4

Maia Bang[93] No:295

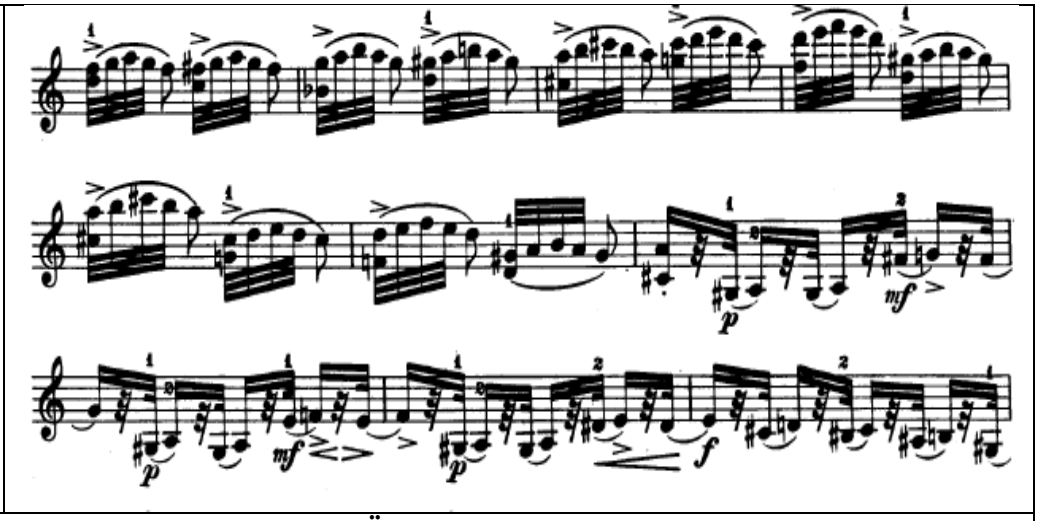
Ölçü Sayısı: 1-9

[92] J. Dont, *a.g.e.*, No:28.
[93] Maia Bang, *a.g.e.*, No:295.

Yukarıda P. Rode No:11 içerisinde bulunan spikato yay tekniğini öğretmeye yönelik üç etüt önerilmiştir. Spikato tekniğini ilk önce yavaş bir şekilde detaşe çalışıp sonra hızlandırıp yayı zıplatmaya çalışmak spikato'nun doğru çalımında önemli olduğu söylenebilir.

Örnek 38: P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:11

Ölçü Sayısı: 18-27

J. Dont[94] No:26

Ölçü Sayısı: 7-17

[94] J. Dont, *a.g.e.*, No:26.

Örnek 38'in Devamı P. Rode Etüt No:11'in Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

F. Mazas[95] No:53

Ölçü Sayısı: 1-13

P. Rode No:11'in beşinci hedefinde farklı ritmik kalıplarda legato çalımı göze çarpmaktadır. Bu çalışmada farklı ritmik kalıpların hedef alınmasındaki amaç, çalıcıların icra ettikleri eserlerde birçok farklı ritmik kalıp ile karşı karşıya gelmeleridir. Bu ritmik kalıplara dönük etütler çalmaları icracıya kolaylık sağlayacaktır.

3.16 Onaltıncı Alt Problem

P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışları

Etüt No:12

Tempo: Allegro maestoso

Ölçü: Dört dörtlük (C)

Ton: La Minör, La Majör

[95] F. Mazas, *a.g.e.,* No:53.

Pozisyonlar: I., II., III. IV.,V. VI.VII. Pozisyonlarda kalıcı ve geçişli

Örnek 39: P. Rode No:12 ölçü sayısı 1-19

Yukarıda P. Rode Etüt No:12'dan bir kesit sunulmuştur. Etüt kemanda legato, spikato gibi yay tekniklerini ve çift ses çalışmasına yönelik olduğu söylenebilir. İncelenen etüt'ün hedef davranışları Tablo 12' de gösterilmiştir.

Tablo 12: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranış Bulguları

1. Hedef	**Spikato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Çift sesleri doğru entonasyonla çalabilme • Sipikato yay tekniğini doğu yapabilme
2. Hedef	**Legato Yay Tekniğini Uygulayabilme**
Hedef Davranışlar	• Legato yay tekniğini doğru uygulayabilme

3.16.1.P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Aşağıda P. Rode Etüt No:11'in hedef davranışlarına yönelik destekleyici etütler Örnek 40, Örnek 41'de gösterilmiştir.

Örnek 40: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

Yukarıda P. Rode No:12'nin hedef davranışlarından olan spikato yay tekniği hem çift sesler hem de tel atlamalar ile biraz daha zorlaşmıştır. Burada çift sesleri iyi

[96] R. Hofmann, *Double-Stop Studies, Op.96,* No:25.

çalmak akorları iyi kırmak önemlidir. Bunu yapmak için yay ağarlığını iyi ayarlamak ve yay çekiminde, spikato tekniği dahi olsa net bir ses elde etmek istiyorsak yayı biraz uzun çekmemiz gerekecektir.

Örnek 41: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

P. Rode No:12

Ölçü Sayısı: 43-56

J. Dont[97] No:8

Ölçü Sayısı: 1-8

[97] J. Dont, *a.g.e.*, No:8.

Örnek 41'in Devamı: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

F. Wolhfarhrt[98] No:39

Ölçü Sayısı: 1-9

R. Kreutzer[99] No:14

Ölçü Sayısı: 1-6

R. Kreutzer[100] No:29

Ölçü Sayısı: 1-11

[98] F. Wolhfahrt,*a.g.e.*, No:39.
[99] R. Kreutzer, *a.g.e.*, No:14.
[100] R. Kreutzer, *a.g.e.*, No:29.

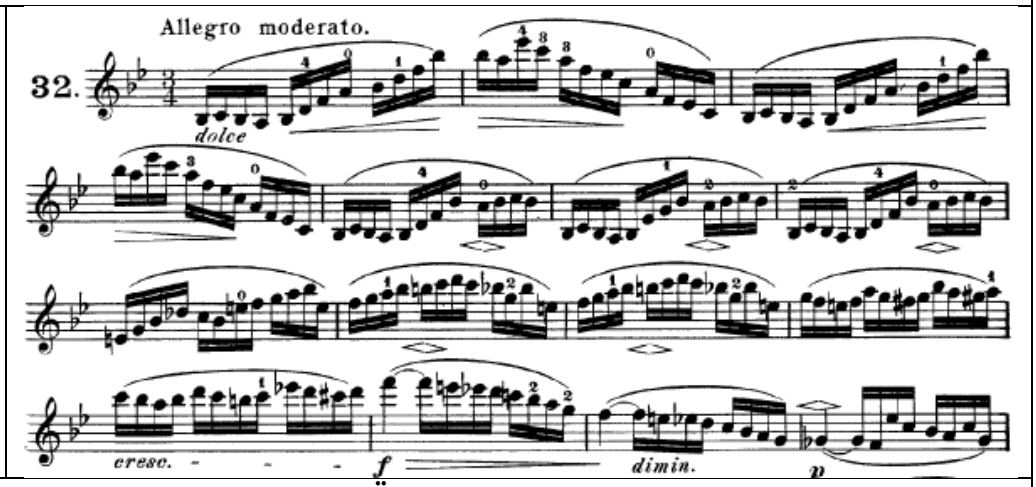
Örnek 41'in Devamı: P. Rode Etüt No:12'nin Hedef Davranışlarına Yönelik Destekleyici Etütler

H. E. Kayser[101] No:12

Ölçü Sayısı: 1-6

F. Mazas[102] No:32

Ölçü Sayısı: 1-15

Yukarıda P. Rode No:12'nin içersinde olan legato yay tekniğini destekleyen çeşitli bestecilerin metotlarından alınan altı etüt yer almaktadır. Legatolar büyük legato tekniğini içermektedir. Araştırma kapsamında incelenen bir çok keman metodunda görüldüğü gibi besteciler metotlarının sonunda büyük ölçüde uzun bağlı çalınan egzersizlere büyük önem vermişlerdir. P. Rode da bu yönteme başvurup son etüdünde büyük legatolara yer vermiştir. Büyük legato yapılan çalışmalarda baştan yay bağlarını bölerek çalışmak önemlidir ve giderek istenilen bağlara çıkmak legato çalımı destekleyeceği söylenebilir.

[101] H. E. Kayser, *a.g.e.*, No:12.
[102] F. Mazas, *a.g.e.*, No:32.

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, bulgular ve bulguların yorumlanmasına dayalı olarak erişilebilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda oluşturulup, geliştirilen önerilere maddeler halinde yer verilmiştir.

Yapılan çalışma sonucunda; P. Rode'un "12 etüt" metodu incelenmiş, içerikteki öğretilmesi istenen hedef davranışlar belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu hedef davranışlar çerçevesinde çeşitli bestecilerin keman metotları incelenip, ortaya konan hedef davranışları destekleyen etütler çalıcılara önerilmiştir. Bu yöntemle bir çok keman tekniğinin üstesinden gelmek kolaylaşabilir.

Yapılan çalışma sonucunda; P. Rode'un "12 etüt" metodu incelendiğinde, keman eğitiminde sağ el tekniği açısından detaşe, legato, stakato, spikato, martele, büyük legato, aksanlı legato ve bu tekniklerinin bazılarının karıştırılması ile karmaşık yay teknikleri, yayla uygulanan tel atlama davranışları, sol el keman tekniği açısından ise çift sesler, tril, çarpma akorlar, üçlü ve dörtlü akor çalma, arpej çalma, oktav çalma, tiz konumda çalma, seslerin temiz çalınması, hızlı pasajlardaki konum geçişlerinde çabuk ve temiz çalma davranışları gibi hedef davranışı öğretmeyi amaçladığı söylenebilir. Araştırmacı da bu hedef davranışları destekleyen metotları araştırıp çeşitli bestecilerden destekleyici etütler ve tekniklerin doğru oturması için çeşitli çalışma yöntemleri sunmaya çalışmıştır.

Aynı zamanda P. Rode "12 Etüt" metodu başlangıç düzeyinde değil, ileri seviyede etütlerin yer aldığı bir çalışma kitabıdır. Bu nedenle tekniklerin daha iyi yapılabilmesi için araştırmacı çeşitli yöntemler ve bu yöntemleri destekleyen çalışmalar önerse de çalıcıların bu metodu çalışabilmesi için keman eğitiminde belirli

bir seviyeye gelmiş olması; temel sağ el ve sol el tekniklerini öğrenmiş olması gerekmektedir. Metot içerisindeki etütler, ağırlıklı olarak; I. – III., I. – III. – V. pozisyonları kapsamaktadır. Bütün etütlerin çalınabilmesi için, I-II-III-IV-V-VI-VII. pozisyonların öğrenilmiş olması gerekmektedir. Metot ve destekleyici etütler, içerdiği sağ el ve sol tekniklerini öğretmeyi değil, pekiştirip ilerletmeyi hedeflediği söylenebilir.

Yapılan araştırmanın sonuçları doğrultusunda konu ile ilgili aşağıdaki öneriler verilebilir;

- Keman eğitiminde kullanılan bu ve bunun etüt kitapları, deneysel yöntemlerle araştırmacılara konu olmalıdır.
- Bu araştırmada kullanılan yöntem, keman eğitiminde kullanılan diğer etüt kitaplarında, ileri düzey keman tekniklerinin öğretimi veya pekiştirilmesinde kullanılabilir.
- “P. Rode "12 Etüt" metodunun farklı edisyonları da hedef ve hedef davranışları yönünden incelenebilir.
- “P. Rode "12 Etüt" metodu çalıcıların kazanılmış teknik becerilerini ve müzikalitesini geliştirme aşamasında kullanılmalıdır, pekiştirici olmalıdır.

KAYNAKÇA

Alapınar, Hazar. (2003). *Keman Yapım Tarihi*, Sevda- Cenap and Müzik Vakfı, Ankara.

Akpınar, Mehmet. (2001). *Türkiye'deki Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Keman Öğretiminde Makamsal Ezgilerin Kullanılma Durumları,* (Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

Aytekin, Nurbanu. (2005). *Ludwıg van Beethoven'in O.61 Re Majör Keman Konçertosunun Yapısal Analizi,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

Bang, Maia. *Violin Metod, Book III*

Büyükaksoy, Feridun. (1997). *Keman Öğretiminde İlke ve Yöntemler*, Armoni Yayınları, Ankara.

Casorti, A. *The Techniques Of Bowing Op. 50*

Çelebioğlu, Emel. (1986). *Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş,* Tasvir Matbaası, İstanbul.

Dont, J. *24 Preparatory Exercises, Op.37*

Dont, J. *30 Progressive Exercisess, Op.38*

Dökmeci, Selacan. (2012). *Solo Kontrabasın Gelişim Süreci,* (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), Edirne.

Ergün, Gülşah. (2006). *Kemanın Tarihsel Gelişimi,* (Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.

Fiorillo, F. *36 Studies Or Caprices*

Galamıan, Ivan. (1962). *Principle Of Violin Playing Teaching,* USA.

Göbelez, Cemalettin. (1996). *Çalgılar Dünyasında Keman,* Liszt Müzik Evi Yayınları, İstanbul.

Hofmann, R. *Double-Stop Studies, Op.96*

İlyasoğlu, Evin. (1994). *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Kaygısız, Mehmet. (1999). *Müzik Tarihi, "Başlangıçtan Günümüze Müziğin Evrimi",* Kaynak Yayınları, İstanbul.

Kayser, H., E. *Studies for Violin, Book II, Op.20*

Kömürcü, Alper. (2009). *Pietro Rovelli'nin Keman İçin 12 Kaprisinin İncelenmesi Ve Teknik Çalışma Önerileri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

Köyüstün, Melek. (1994). *Keman Başlangıç Metotlarına Eleştirel Bir Yaklaşım,* (Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), İzmir.

Kreutzer, R. *42 Studies or Caprices*

Kutluk, Fırat. (1997). *Müziğin Tarihsel Evrimi***,** Çivi Yazıları Yayınları, İstanbul.

Mazas, J. F. *75 Melodious and Progressive Studies Book I-II-III.,Op.32*

Melodiknet/Müzik Sözlüğü, Çalışır, Feridun. *Müzik Dili Sözlüğü,* http://www.melodik.net/sozluk_muzik/, (11.05.2013).

Özmen, Günhan, Hüseyin. (2011). *Klasik Türk Müziğinde Başlangıç Keman Öğretimine Yönelik Kazanımlar Ve Uygulamadaki Görünümü,* (Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

Öztosun, Öznur. (1997). *Barok Klasik Romantik Ve Çağdaş Dönemlerde "Sautille" Tekniğinin İncelenmesi Ve Öğretilmesi* (Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Eğitimi Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Bolu.

Sachs, Curt. (1965). *Kısa Dünya Musikisi Tarihi*, Çeviren: İlhan USMANBAŞ, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Say, Ahmet. (2000). *Müzik Tarihi***,** Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Selanik, Cavidan. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni,* Doruk Yayınları, Ankara.

Sevcik, O. *Violin Studies Exercıces Pour Prepaper Et Developper Le Trılle Part I-II" Op.7*

Sitt, Hans. *100 Studies, , Book 1, Op.32*

Sitt, Hans. *Twenty Studies in Double-Stops Book V, Op.32*

Sun, Muammer. (1969). *Türkiye'nin Kültür, Müzik, Tiyatro Sorunları*, Kültür Yayınları, Ankara.

Taşçı, Gürkan. (2012). *Türk Halk Musikisi Saz Eserlerinin Ortaöğretim Mesleki Keman Eğitiminde Kullanım Olanakları Yönüyle İncelenmesi*, (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Edirne.

Uslu, Mustafa. (1999). 5. İstanbul Türk Müziği Günleri, *Türk müziğinde Eğitim Sempozyumu,* Kültür Bakanlığı, Ankara.

Yıldız, Evren. (2000). "Dönemleri Ve Bestecileriyle Klasik Müziğin Gelişim Süreci", *Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi,* Sayı 2, Erzurum.

Yılmaz, Özcan. (2011). *Jean Sıbelıus Op. 47 Re Minör Keman Konçertosunun Yapısal Analizi,* İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

Vikipedi Özgür Ansiklopedisi, http://tr.wikipedia.org/wiki/Ana_Sayfa, (11.05.2013).

Wohlfarth, F. *60 Sutudies, , Book I, Op.45*

Zeytinci, Alihan. (2010). *Niccola Paganini'nin 24 Kaprisleri'nin Keman Tekniği Açısından İncelenmesi Ve Çalışma Önerileri,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü, Müzik Ana Sanat Dalı, Yaylı Çalgılar Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

http://www.olgasleeps.ru/100velikih/classic/rode.html , (03.05.2013)

http://ru.scorser.com/Compositions/1/2761/1.html , (03.05.2013)

EKLER

EK-1

P. RODE "12 ETÜT" METODU VE SEÇİLEN DESTEKLEYİCİ ETÜTLERİN NOTALARININ CD KOPYASI